

ZBORNIK SAŽETAKA RADOVA

12. konferencije
o društveno odgovornom
poslovanju- DOP

10. studenoga 2020.

IMPRESSUM

Naslov: Zbornik sažetaka radova 12. konferencije o društveno odgovornom poslovanju - DOP

Izdavač: Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj - HR PSOR

Urednica: dr. sc. Mirjana Matešić

Dizajn i priprema za tisak: Katarina Plećaš

Tisk: Sveučilišna tiskara d.o.o.

Naklada: 100 primjeraka

ISSN: 1849-8833

©Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj, Zagreb, 2020.

PROGRAMSKI ODBOR 12. KONFERENCIJE O DOP-u

Mirjana Matešić, HR PSOR – predsjednica odbora

Katarina Plećaš, HR PSOR

Marija Šćulac Domac, HGK

Dijana Varlec, HGK

Marta Brkić, dvokut-ecro d.o.o.

Angelika Brnada, INA d.d.

Martina Etlinger, HUB

Mirna Maravić, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Daria Mateljak, Hauska & Partner d.o.o.

Mislav Ante Omazić, EFZG

Tijana Trako Poljak, FFZG, Socijala ekologija

tiskano na ekološkom papiru

ORGANIZATOR

Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj - HR PSOR
Croatian Business Council for Sustainable Development - HR BCSD

GLAVNI PARTNER

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

SUORGANIZATORI

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet

POKROVITELJI

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
I ENERGETSKU UČINKOVITOST

GLAVNI+ SPONZOR

MESSER

Gases for Life

GLAVNI SPONZOR

ATLANTIC
GRUPA

ZLATNI+ SPONZOR

Zagrebačka banka
UniCredit Group

ZLATNI SPONZORI

Za najvrjednije u životu.

SREBRNI SPONZORI

dvokut-ecro.hr

SPONZORI

ESPLANADE
ZAGREB HOTEL

MEDIJSKI POKROVITELJI

Zaposlenici su nama imperativ

Ne samo u ovo nesigurno vrijeme i ne samo prigodno, Messer Croatia Plin od samih početaka poslovanja dokazuje da su zaposlenici najsnažnija karika u lancu uspješnog poslovanja.

Zaposlenik, pored svoje stručnosti mora imati i motiviranost. Motiviranost je različita kod ljudi, nekoga motivira jedna vrsta povlastica, nekoga neka druga, a nekoga samo pohvala za trud i rezultate.

Zakonski propisane povlastice za zaposlenike ne smatramo društvenom odgovornošću, već normalnim poslovanjem. No, povlastice van zakonski propisanim smatramo našom odgovornošću za obostranu korist, a one uključuju: plaćanje svih zdravstvenih pregleda ne vezanih s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, osiguravanje popravka privatnih stanova i kuća pogodenih elementarnim nepogodama, plaćanje lijekova, liječenja i potrebnih zdravstvenih terapija te ortopedskih pomagala. Osiguravamo i financijske pozajmice uz minimalnu zakonski propisanu kamatu te za radnike nižih primanja osiguravamo ljetovanje s niskom cijenom ljetovanja u kampu Šibuljine.

Kako bi spriječili ozljede na radnom mjestu i prevenirali zdravstvene probleme osiguravamo zaposlenicima sistematske i specijalističke preglede, tjelovježbu, edukaciju o sprečavanju zdravstvenih rizika poput stresa, pretilosti i slično. Svake godine organiziramo Safety day za sve zaposlenike koji započinje kampanjom gdje se prikazuju filmovi rizičnih postupaka djelatnika, specifičnosti rukovanja s nekim plinovima te edukacijom za sigurnost vozača cisterni.

Jedna od najvažnijih aktivnosti vezanih za zaposlenike je kontinuirano ulaganje u obrazovne programe za sve kategorije zaposlenika, od menadžmenta, stručnih zaposlenika, zaposlenika u administraciji do zaposlenika u proizvodnji i izravnom pružanju usluga. Planovi profesionalnog razvoja zaposlenika donose se na individualnoj razini. Sudjelovanje u obrazovanju uvelike utječe na status zaposlenika kao što je napredovanje u menadžerskoj hijerarhiji, napredovanje općenito i na plaće i poticaje. Jedna od aktivnosti edukacije zaposlenika, koju provodimo na godišnjoj razini, je edukacija na temu antikorupcijskih mjera i upoznavanje sa Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja.

Kao aktivan član HR PSOR-a podržali smo provedbu, a na kraju i potpisali Povelju o raznolikosti te definirali politiku raznolikosti i nediskriminacije. Time, na razini cjelokupne politike primjenjujemo pozitivne mjere za osobe koje dolaze iz skupina u nepovoljnem društvenom ili tržišnom položaju. Skupine koje su obuhvaćene navedenim mjerama su pripadnici nacionalnih manjina, posebice romske manjine, LGBT osobe, osobe starije životne dobi, žrtve obiteljskog nasilja i mladi bez radnog iskustva. Poslovno privatnu ravnotežu nastojimo pojačati tako da zaposlenicima roditeljima/skrbnicima dajemo podršku za skrb o djeci, dojenju i sve što je vezano za potrebnu ravnotežu.

U Messeru smo svjesni važnosti zaštite ljudskih prava i dostojanstva svake osobe pa smo tako podržali akciju SPASI ME, a pored zakonske obveze zapošljavanja osoba s posebnim potrebama kupujemo proizvode poduzeća koja zapošljavanju tu skupinu.

Kompanija s okusom uspjeha.

Atlantic Grupa je kompanija koja teži napretku prema svjetlijoj budućnosti i nikad ne gubi apetit za održivim rastom. Kompanija kojoj je stalo do svojih kolega, investitora i poslovnih partnera. Zato potičemo raznolikost pristupa i pružamo brojne mogućnosti za kreaciju, rast i napredak. Nastavimo stvarati zajedno.

ATLANTIC
GRUPA

Stvaramo okuse
koje volite

Bankarstvo s društvenim utjecajem Zagrebačke banke

Krajem 2019. godine Zagrebačka banka predstavila je novu inicijativu - Bankarstvo s društvenim utjecajem (engl. *Social Impact Banking*), čiji je cilj identificirati, poticati i financirati projekte i poduzetnike koji imaju potencijal ostvariti pozitivan društveni utjecaj.

Bankarstvo s društvenim utjecajem uključuje kreditiranje mikro i malih poduzetnika, financiranje društveno odgovornih poduzeća te pružanje besplatne finansijske edukacije građanima i poduzetnicima kako bismo im omogućili što bolji uspjeh u konkurentnom okruženju.

Mikro krediti

Mikro krediti predstavljaju financiranje mikro i malih poduzetnika bez obzira na njihov organizacijski oblik, koji imaju do 10 zaposlenih i kojima prihodi i imovina ne prelaze 15 milijuna kuna. Posebna pažnja usmjerena je na poduzetnike početnike, na projekte koji generiraju nova radna mjesta, žene u poduzetništvu, inovatore te poduzetnike u slabije razvijenim područjima.

Financiranje s društvenim utjecajem

Ovo područje podrazumijeva financiranje projekata koji, osim pozitivnog finansijskog rezultata, za cilj imaju i mjerljiv pozitivan društveni utjecaj. Područja koja će biti u fokusu u okviru financiranja s društvenim utjecajem odnose se na zaštitu zdravlja, socijalnu skrb, obrazovanje, socijalno stanovanje, socijalni turizam i poljoprivrednu, ali obuhvaćaju i bilo koji drugi projekt, neovisno o sektoru, koji ima za cilj zapošljavanje osoba koje su uobičajeno teže zapošljive ili čak isključene s tržišta rada.

Osim finansijske podrške po povoljnijim uvjetima, ovo financiranje uključuje i savjetovanje te povezivanje s relevantnim partnerima, kao i osiguranje veće vidljivosti i prepoznatljivost na tržištu.

Finansijska edukacija

U sklopu Bankarstva s društvenim utjecajem Zagrebačka banka organizira besplatne edukacije na temu finansijske pismenosti za građane i poduzetnike koje su kreirane posebno za ovu namjenu.

Time nastavljamo dosadašnju praksu organizacije finansijskih edukacija koje je samo u prošloj godini pohađalo više od 450 polaznika – građana i poduzetnika. Finansijske edukacije su primarno namijenjene za poduzetnike početnike ili osobe koje se tek spremaju postati poduzetnici, ali i za mlade u završnim razredima srednjih škola te potencijalno ugrožene društvene skupine kojima je potrebna podrška pri uključivanju u društvo.

U svim ovim aktivnostima sudjeluju zaposlenici Zagrebačke banke kao volonteri koji daju svoj doprinos kroz izvođenje finansijskih edukacija, savjetovanje i mentorstvo poduzetnicima početnicima, kao i kroz pružanje pomoći pri izradi održivih poslovnih planova poduzećima koja namjeravaju ostvariti pozitivan društveni utjecaj.

Društveno odgovorni projekti u svim segmentima poslovanja

Telemach Hrvatska (Telemach) pravni je sljednik operatora pokretnih komunikacija Tele2 u Hrvatskoj. Društveno odgovorno poslovanje te odgovornost prema zajednici i okolišu važan je segment poslovanja u Telemachu. Neka od područja na koja je Telemach posebno usmjerjen jest zaštita okoliša i vraćanje zajednici uz naglasak na poticanje jednakih mogućnosti među zaposlenicima i posebnu pažnju zaštiti djece i osoba s invaliditetom. Također, tijekom izvanredne situacije uzrokovane pandemijom COVID-a 19 Telemach je realizirao niz društveno odgovornih projekata.

Telemach Hrvatska još od 2017. godine, umjesto kupnje božićnih darova poslovnim suradnicima, sva sredstva usmjerava u donacije bespilotnih letjelica, odnosno dronova, vatrogasnim postrojbama. Ovim projektom se želi doprinijeti sigurnosti naših heroja

vatrogasaca i pokazati kako tehnologija može služiti ekologiji. Dronovi pomažu ranom otkrivanju mjesta požara i praćenju napretka s udaljene lokacije te pružanju pomoći Wi-Fi komunikacijskim kanalima osoblju na kopnu. Na neka mjesta do kojih bi vatrogascima trebalo i više od pola sata dronovi mogu stići za nekoliko minuta i tako znatno umanjiti negativne posljedice požara na okoliš. Vođeni idejom da su zaštita i obnova okoliša te ulaganje u zajednicu jedni od temeljnih stupova društveno odgovornog ponašanja Telemach Hrvatska, gotovo polovica zaposlenika uputila se u listopadu 2019. u šumu pokraj Vrbovskoga kako bi dobrovoljno pošumljavali područje nastradalno u zimskim vremenskim nepogodama.

Inače, zaposlenici Telemacha već niz godina povodom obilježavanja obljetnica početka poslovanja, sudjeluju u volonterskim akcijama kako bi uljepšali svakodnevnicu onima kojima je to potrebno ali i tradicionalno kupuju božićne darove potrebitima.

Telemach je jedna od kompanija koja je među prvima potpisala Povelju raznolikosti koja promiče kulturu poticanja raznolikosti i uključivosti među zaposlenicima te je jedan od pokretača osnivanja Saveza za rodnu ravnopravnost na radnom mjestu. Jedna od komponenata kroz koji se ogleda mogućnost održavanja ravnoteže između privatnog i poslovnog jest svakako fleksibilno radno mjesto, točnije fleksibilno radno vrijeme. Telemach Hrvatska je svojim zaposlenicima, uz postojeću mogućnost fleksibilnog vremena dolaska i odlaska s posla, dodatno omogućio i skraćeno radno vrijeme petkom, a od 2019. godine i rad od kuće do 4 dana mjesечно, pružajući jednakе mogućnosti svima, dodatno olakšali ravnotežu privatnog života s poslovnim obvezama.

Tijekom izvanredne situacije uzrokovane pandemijom COVID-a 19 Telemach je realizirao niz društveno odgovornih projekata poput omogućavanja besplatnog pristupa nastavnim sadržajima na CARNetovoj mreži za sve nastavnike i učenike koji su korisnici Telemach Hrvatska, a ne sudjeluju u programu Škola za život. Dodatno, pokrenuta donatorska akcija, a sva sredstva prikupljena ovom akcijom donirana su Hrvatskom Crvenom križu i korištena su za kupnju i distribuciju paketa hrane osobama lošijeg socijalnog stanja, starijim i nemoćnim osobama, samcima ili obiteljima s nižim primanjima kao i korisnicima pučkih kuhinja i socijalnih samoposluga društava Crvenog križa na području cijele Hrvatske. Nakon razornog potresa u Zagrebu, Telemach Hrvatska je pomogao i Javnoj vatrogasnoj postrojbi Zagreb donacijom još jedne bespilotne letjelice i mobilnog telefona za korištenje tog drona. Naime, Telemach Hrvatska je u sklopu svoje višegodišnje akcije DRONacija toj vatrogasnoj postaji već donirao dron, no uređaj je nastradao u zahtjevnim aktivnostima nakon potresa. Na taj način vatrogasci su se mogli nastaviti koristiti svim prednostima moderne tehnologije u svakodnevnim aktivnostima i time brže pomagati građanima.

Završno, United Grupa, u čijem je vlasništvu Telemach Hrvatska, u duhu solidarnosti zbog borbe s pandemijom bolesti COVID-19, donirala je medicinsku opremu i novac u ukupnoj vrijednosti od 3 milijuna dolara za sedam zemalja regije u kojima posluje. Za Hrvatsku je naručena oprema vrijedna 500.000 dolara, odnosno 3 i pol milijuna kuna. Cjelokupna medicinska oprema naručena je i plaćena 15. ožujka, a na organizaciji isporuke UG je radio s vladama u regiji.

Filozofija uspjeha – stabilnost, povjerenje i neprestano učenje!

ENNA & PPD grupa u svome poslovanju usmjerena je na hrvatsko gospodarstvo i društvo te u njega značajno investira. U svim segmentima poslovanja grupa se orientira na suradnju s hrvatskim tvrtkama i proizvođačima te o njoj osobito vodi računa u svim dijelovima poslovnih procesa, od najmanjih do onih vrlo značajnih.

Kao hrvatska kompanija koja osim u Hrvatskoj posluje diljem Europe, suradnju sa svim našim partnerima temeljimo na povjerenju i kvaliteti, težeći dugoročnim odnosima. Ulaganjem u svoje zaposlenike i njihova znanja razvijamo stručnjake koji doprinose našem uspjehu. Neposrednost u komunikaciji, okretnost i brzina reagiranja i odlučivanja u svakodnevnom radu prometnula nas je u jednu od uspješnijih grupacija u hrvatskom poslovnom okruženju.

Poslujemo na B2B tržištu, ali značajnim ulaganjem u zajednicu potvrđujemo uvjerenje o važnosti društveno odgovornog poslovanja. Poznato je da ulažemo i u hrvatski sport, od Rukometnoga kluba PPD Zagreb, do Ženskoga odbojkaškoga kluba ENNA Vukovar. Naša suradnja s tim klubovima temelji se na njihovim rezultatima, ali i potencijalu koji se ogleda u predanosti rada s mlađima putem svojih sportskih akademija te time njihovu doprinosu kvaliteti života zajednice u kojoj djeluju.

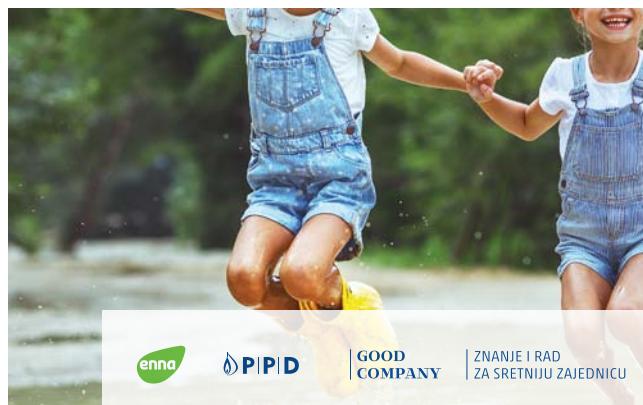
Osim sporta, ponosno podupiremo projekte koji populariziraju znanost te umjetničke festivalove i nezavisna kazališta. Posljednjih nekoliko godina, izgradnjom naših kapaciteta i mogućnosti uključujemo se u brojne akcije hrvatskih medijskih kuća, od podupiranja različitih konferencija do projekata popularizacije energetskih ali i drugih društveno važnih tema kao što su obrazovanje i znanost, kultura i umjetnost. Svjesni iznimne važnosti jakih i nezavisnih medija, u ovom za medije osobito neugodnom razdoblju, podržavamo brojne društveno odgovorne projekte medija iako nemaju poveznica s područjem našega poslovanja.

Istodobno, kao grupacija uslijed aktualne zdravstvene krize uključili smo se u pomoć hrvatskim bolnicama i civilnoj zaštiti doniravši sredstva i opremu vrijednu 6 400 000 kn.

Naša Zaklada Novo sutra upravo je objavila rezultate natječaja u kojem smo s gotovo milijun kuna pomogli razvojne projekte i dodijelili 15 stipendija. U protekle tri godine, putem Zaklade u zajednicu smo kroz stipendije i projekte uložili više od tri i pol milijuna kuna.

Energia naturalis nastaviti će snažiti vlastite kapacitete i ulagati u svoje zaposlenike.

Osluškivat ćemo potrebe zajednice u kojoj radimo, a kao i dosad, nastaviti ćemo svojim znanjem i finansijskim mogućnostima činiti što možemo da prebrodimo izazove koji su pred nama i gradimo zdrave temelje budućeg razvoja.

HiPP

SAMO NAJBOLJE ZA VAŠE DIJETE

Stefan Hipp jamči BIO kvalitetu i klimatski neutralnu proizvodnju HiPP žitarica za djecu.

Idealne za uvođenje dohrane

Izabratи možete između kašica od 100% riže, 100% kukuruza i kašice od više vrsta žitarica. Sve su odličan odabir za djetetovu prvu žličicu dohrane i upoznavanje s čistim okusom različitih žitarica.

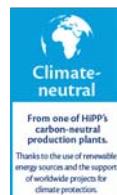
Riju ili kukuruz možete ponuditi djetetu nakon 4. mjeseca, a kašicu od više vrsta žitarica od 6. mjeseca nadalje.

Popis sastojaka u žitnim kašicama za dojenčad vrlo je kratak - ništa se ne dodaje. Najvažnije nam je da su korištene žitarice uzgojene odgovorno i po načelima BIO uzgoja. HiPP ima svoje visoke standarde.

Također strogo provjeravamo tlo i sjeme prije sadnje. U HiPP-u koristimo vrlo otporne sorte žitarica koje sadrže puno vrijednih hranjivih sastojaka. Naši poljoprivrednici moraju imati cvjetne trake i biotope oko svojih polja. Ptice i insekti tamo mogu pronaći idealna staništa. Žetva je ljeti, kad zrna postanu potpuno zrela. Našim usjevima dajemo dovoljno vremena za stvaranje svih hranjivih tvari. Prije prerade, zrno se detaljno analizira u HiPP-ovom vlastitom laboratoriju.

Zaštita klime kao cilj kompanije

HiPP štiti tlo i klimu održivim metodama uzgoja i proizvodnje. Ekološke metode uzgoja pozitivno utječu na sadržaj humusa u tlu. Dugoročno gledano, tla bogata humosom pomažu vezivanju stakleničkih plinova. Od 2016. naše se žitarice proizvode na klimatski neutralan način. Zaštita klime dio je korporativne strategije HiPP-a, uz naše korištenje obnovljivih izvora energije i podršku globalnim projektima zaštite klime.

hipp.hr

ZLATKO HORVAT
Rukometаш

DOZVOLI DA TE IZNENADIMO!

Uključi se u INA Loyalty program i odmah
preuzmi svoje prvo iznenađenje!
Saznaj više kod prodavača ili na
inaloyalty.hr

HEP-ov doprinos izgradnji klimatski neutralne Europe

HEP grupa energetska je tvrtka u potpunom državnom vlasništvu, koja se više od jednog stoljeća bavi proizvodnjom, prijenosom i distribucijom električne energije, a u posljednjih nekoliko desetljeća i opskrbom kupaca ogrjevnom toplinom i prirodnim plinom. Njenih više

do 10 tisuća zaposlenika svakodnevno energijom opskrbljuje više od 2,4 milijuna kupaca na području čitave Hrvatske i u susjednim državama te ostvaruje godišnji prihod od oko 15 milijardi kuna.

Održiva, pouzdana i konkurentna proizvodnja, distribucija i opskrba energijom, u skladu s potrebama kupaca i uz visoki stupanj društvene odgovornosti, naša je misija. U budućnosti našu tvrtku vidimo kao regionalnog energetskog lidera koji će razvojno-istraživačkim procesima, fokusiranim na buduće potrebe korisnika, u suradnji s domaćim i međunarodnim institucijama i kompanijama, razvijati tehnološke mogućnosti, konkurentske prednosti i inovativne poslovne modele.

HEP grupa u svim svojim segmentima već godinama nastoji razvijati poslovanje koje je uravnoteženo i podjednako odgovorno u sve tri bitne dimenzije: gospodarskoj, društvenoj i okolišnoj. Noviji izazov za HEP je usklađenje poslovanja s UN-ovim globalnim ciljevima održivog razvoja, a među kojima se ističu Pristupačna i čista energija, Dostojanstven rad i gospodarski rast, Industrija, inovacije i infrastruktura, Održivi gradovi i zajednice, Odgovorna potrošnja i proizvodnja te Odgovor na klimatske promjene.

Europski zeleni plan prema kojem bi Europa do 2050. trebala postalati prvi klimatski neutralan kontinent velik je izazov, ali i prilika za sve države članice Europske unije. HEP grupa kao jedna od vodećih energetskih tvrtki u jugoistočnoj Europi i stožerna energetska tvrtka u Hrvatskoj, vidi svoje mjesto i priliku za jačanje svoje pozicije u energetskom sektoru koji se temelji na zelenom, održivom, naprednom i klimatski neutralnom gospodarstvu. HEP se opredijelio za obnovljivi scenarij razvoja koji je komplementaran Europskom zelenom planu. Njegova će realizacija doprinijeti ispunjenju nacionalnih ciljeva energetske i klimatske politike te ispunjenju ciljeva održivog razvoja. Obnovljivi scenarij temelji se na četiri glavna segmenta: nastavku ciklusa revitalizacije hidroelektrana, izgradnji novih hidroelektrana, izgradnji i preuzimanju projekata vjetroelektrana, sunčanih elektrana i ostalih elektrana koje koriste obnovljive izvore energije te izgradnji visokoučinkovitih kogeneracijskih postrojenja na plin. Realizacija obnovljivog scenarija do 2030. godine će rezultirati povećanjem godišnje proizvodnje iz OIE sa sadašnjih šest na devet milijardi kWh.

26000:2010.

DVOKUT-ECRO d.o.o. osnovan je prije 30 godina, a danas je vodeće društvo specijalizirano za pružanje usluga u zaštiti okoliša i prirode. Vodstvo društva od samih početaka aktivno radi na implementiranju svih načela društveno odgovornog poslovanja u vlastitu poslovnu praksu. Ponosni smo na rezultate koje ostvarujemo, a to su prvenstveno visoka razina zadovoljstva djelatnika, visoka kvaliteta usluge koju pružamo, zadovoljni klijenti te objektivni poslovni rezultati koji bilježe kontinuiran rast. DVOKUT-ECRO je tijekom godina za svoj doprinos zajednici u području društveno odgovornog poslovanja ostvario brojna priznanja i nagrade, a od 2016. godine nositelj smo Potvrde usklađenosti upravljanja društveno odgovornim poslovanjem u skladu s principima i smjernicama utvrđenima u normi ISO

Bioplín – naš novi obnovljivi izvor energije

Nakon niza zelenih investicija odlučili smo napraviti još jedan veliki korak na području zaštite okoliša. Izgradili smo novi cjevovod putem kojeg vodimo bioplín, koji nastaje kao nusproizvod prilikom pročišćavanja otpadnih voda u našoj pivovari, od pročišćača do kotlovnice gdje se spaljuje i koristi kao toplinska energija za proizvodnju i grijanje. Zahvaljujući ovoj inicijativi smanjili smo potrošnju zemnog plina za grijanje i uštedili energiju. Uz to smo smanjili i emisiju ugljikovog dioksida, i to za 110 tona na godišnjoj razini, što je jednak izbacivanju 50 automobila iz prometa.

Električni viličari za bolje i sigurnije radno okruženje

U našu flotu vozila uključili smo jedanaest novih električnih viličara, od kojih osam ima povisene kabine, osiguravajući veću pregleđnost i sigurnost prilikom vožnje. Električni viličari ne emitiraju ispušne plinove i proizvode manje buke, što rezultira boljim i sigurnijim radnim okruženjem za zaposlenike. Budući da električni viličari ne troše gorivo, smanjili smo i količinu otpadnih tekućina za odlaganje. Sam rad na električnom viličaru je znatno pojednostavljen, jer je potreban manje pokreta rukom i nogom za upravljanje vozilom.

Edukativni program „Za odgovorno odrastanje mladih“ odsad provodimo na nacionalnoj razini

2013. godine započeli smo provoditi edukativni program „Za odgovorno odrastanje mladih“ uz podršku Psihološkog centra TESA te Policijske uprave karlovačke. Glavni cilj programa, namijenjenog roditeljima učenika prvih razreda srednjih škola, sprečavanje je maloljetničke konzumacije alkohola te pružanje podrške u uspostavljanju dobre komunikacije između roditelja i djece. Od prošle školske godine program provodimo na nacionalnoj razini uz podršku Ministarstva znanosti i obrazovanja, u oko 60 škola na području cijele Hrvatske. U sklopu dvjestotinjak dosad održanih radionica za roditelje, od 2016. godine do danas, provedena su i kratka istraživanja koja su pokazala da su roditelji nakon radionica pokazali osjetno veće razumijevanje o važnosti kvalitetne komunikacije s djecom te su bili spremniji usvajati nova znanja o primjerenim načinima komunikacije s adolescentima.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	23
01. ANALIZA DRUŠVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA VODEĆIH HOTELIJERSKIH KOMPANIJA U HRVATSKOJ Izv. prof. dr. sc. Kristina Afrić Rakitovac Ivana Škopac	27
02. POVEZANOST DRUŠVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA I STUDENTSKE PERCEPCIJE ATRAKTIVNOSTI PODUZEĆA Iva Baršić Patricia Uroić Prof. dr. sc. Mislav Ante Omazić	29
03. ANALIZA STAVOVA STUDENATA O EKONOMIJI DIJELJENJA U REPUBLICI HRVATSKOJ Ivana Gašparić Patricia Uroić Prof. dr. sc. Mislav Ante Omazić	31
04. KOMUNIKACIJA I OBRAZOVANJE O ODRŽIVOM RAZVOJU U EKONOMSKIM ŠKOLAMA Zorica Hrgovčić Suzana Bingulac Beretin	33
05. UTJECAJ ODGOVORNOG PRIREDIVANJA IGARA NA SREĆU NA 3. CILJ ODRŽIVOG RAZVOJA Ana Jazić	35
06. MJERENJE ZAGREBA KAO SPORTSKA ATRAKCIJA ZA VRIJEME KORONA VIRUSA dr. sc. Dražen Kaužljar	37
07. VAŽNOST INKLUIZIJE INVALIDA I OSOBA S INTELEKTUALnim POTEŠKOĆAMA U RADNU OKOLINU ZA STUDENTE Maja Kovačević Patricia Uroić Prof. dr. sc. Mislav Ante Omazić	39
08. BADEL MASTERCLASS Nataša Kunkić	41
09. UTJECAJ ROBOTIKE I UMJETNE INTELIGENCIJE NA RAD U BUDUĆNOSTI Mr. sc. Gorana Lipnjak	43
10. POLITIČKA KORUPCIJA dr.sc. Rosana Lucijetić	45
11. ANALIZA SPREMNOST REPUBLIKE HRVATSKE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA EUROPSKOG ZELENOG PLANA dr. sc. Mirjana Matešić	47

12. SURADNJA U LOKALNOJ ZAJEDNICI JE DRUŠTVENA ODGOVORNOST POJEDINCA Helga Možé	49
13. GRAD RIJEKA CENTAR POVIJESNE, KULTURNE I PROMETNE RAZLIČITOSTI I POVEZANOSTI Sanja Paić dr. sc. Dražen Kaužljar.....	51
14. HRVATSKI OBVEZNICI NEFINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA NA PREKRETNICI - ŠTO ZNAMO O IZVJEŠTAVANJU I KOMUNIKACIJI KLIMATSKIH PROMJENA U HRVATSKOJ? Andreja Pavlović Katarina Miler	53
15. INA bikeZONA – ZDRAV I ODRŽIV NAČIN PUTOVANJA NA POSAO Vedran Prpić Maruška Letica	55
16. USPOSTAVA OTOČKOG DISTRIBUCIJSKOG LANCA KAO PREDUVJET ODRŽIVOG POLJOPRIVREDNOG RAZVOJA STAROGRADSKOG POLJA Mr. sc. Vinko Tarbušković Prof. dr. sc. Želimir Dulčić Stefan Gelineo Milan Vranković	57
17. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE NA PRIMJERU ANALIZE TOKOVA OTPADA U BOLNICI izv. prof. dr. sc. Sanja Kalambura Aleksandar Racz Lana Jagrić Nives Jovičić.....	59

HRVATSKI POSLOVNI SAVJET ZA ODRŽIVI RAZVOJ

ZBORNIK SAŽETAKA RADOVA

**12. KONFERENCIJE O
DRUŠTVENO ODGOVORNOM POSLOVANJU - DOP**

Zagreb, 10. studenoga 2020.

PREDGOVOR

Poštovane/i čitateljice i čitatelji Zbornika sažetaka 12. Konferencije o društveno odgovornom poslovanju,

Zaista nas veseli što smo i u ovim neuobičajenim vremenima uspjeli realizirati Konferenciju i zadobiti interes ovako značajnog broja stručnjaka i znanstvenika koji su bili spremni odvojiti vrijeme te svoja istraživanja, promišljanja i saznanja podijeliti s nama putem Konferencije i ovog Zbornika. Veseli nas što smo prošle godine po prvi puta ostvarili suradnju s uredništvom znanstvenog časopisa *Socijalna ekologija* te je selekcija najkvalitetnijih radova prošlogodišnje Konferencije objavljena u specijalnom izdanju *Socijalne ekologije* čime smo dobili stvarnu potvrdu kvalitete našeg rada, sadržaja koji iz godine u godinu prezentiramo na konferencijama te kvalitete stručnjaka i znanstvenika koji doprinose sadržaju konferencije.

Ova godina, kao što znate, po mnogočemu je posebna. Kao pojedinci i kao društvo pokušavamo se pronaći u novim okolnostima te smo razapeti između želje i mogućnosti da živimo kao i do sada, te novih pravila i uvjeta na koje nas navodi pandemija koronavirusa i mjere ponašanja koje su nam preporučene kao način borbe protiv iste. Smatram da je novonastala situacija određena vrsta ispita zrelosti, kako nas pojedinaca tako i našeg društvenog uredjenja, zajedništva i odgovornosti jednih prema drugima koje sada imamo prilike pokazati. U ovim okolnostima, postojala je bojazan da će se, zaokupljeni novonastalim problemima, pojedini stručnjaci fokusirati na kratkoročne probleme te propustiti ovogodišnje sudjelovanje u Indeksu DOP-a i Konferenciji. Zbog toga smo zaista presretni što možemo konstatirati da je interes u oba slučaja bio iznimno te zadovoljio naše najoptimističnije planove.

Unatoč tome, zbog epidemioloških mjera, Konferencija je ipak sadržajno značajno skromnija te nije omogućila ono što smatramo najvećim koristima za sudionike, a to je umrežavanje, upoznavanje, razmjena mišljenja, inicijalni razgovori koji se razviju u suradničke odnose, pa i nezaboravna prijateljstva. Sve ove godine omogućile su nama organizatorima, a nadam se i sudionicima, mnoga nova poznanstva, nove spoznaje, ideje i profesionalnu nadgradnju. Preostaje nam nadati se da ćemo naredne godine opet dobiti priliku da se još jednom svi zajedno okupimo i nastavimo gdje smo stali.

Sama Konferencija je u plenarnom dijelu otvorila raspravu na jednu od aktualnih tema koje će odrediti budućnost razvoja Hrvatske te njene sposobnosti da sačuva radna mjesta, zadrži mlade u Hrvatskoj i krene putem pametnog razvoja i sigurnije budućnosti, a to je spremnost i kapacitiranost Hrvatske da ostvari ciljeve Europskog zelenog plana. Ovaj smo razgovor otvorili jer smo svjesni da je gospodarstvo u Hrvatskoj posve nespremno dočekalo nove, strože ciljeve smanjena emisija stakleničkih plinova, te da ne raspolaže nikakvim mjerama pomoći ili infrastrukture koja bi im bila na raspolaganju za postizanje ovih ciljeva. S druge strane svjedočimo da takve mjere postoje u drugim

članicama EU. Osim toga, očekujemo da će kao rezultat Zelenog plana na snagu stupati dodatne mjere za koje kao država nismo dovoljno pripremljeni niti smo započeli s pripremama. Cilj je ovih razgovora bio i osvijestiti važnost međusektorske suradnje i koordinacije planova s gospodarstvom i stručnjacima iz gospodarstva koji mogu predlagati i razvijati mjere potrebne za našu prilagodbu.

Razgovor je tek započeo, zaključaka nema, osim što znamo da moramo nastaviti razgovarati.

Konferencija je također bila prilika da obilježimo još jedan ciklus Indeksa društveno odgovornog poslovanja te dodijelimo, po 13. puta, nagrade najboljima. Ovogodišnja dodjela biti će zabilježena po jednoj novoj nagradi. Zahvaljujući inicijativi UNICEF-a koji već godinama u Hrvatskoj radi s poslovnim sektorom na edukaciji i osvještavanju odgovornosti za utjecaj na prava djece, smatrali smo da je došlo vrijeme da stečena znanja i dobre prakse dijela poslovnog sektora pretočimo u novu sektorsknu nagradu, Odgovornost prema pravima djece. Ova je nagrada generirana na temelju nadgradnje potpoglavlja 7A, koje se do sada bavilo isključivo ljudskim pravima, te smo uz dodatnu razradu pitanja ovog poglavlja procijenili utjecaj i dodijelili prvu nagradu za odgovornost poduzeća za utjecaj na djecu.

Posljednji dio Konferencije kao i uvijek, rezerviran je za stručne i znanstvene radove koje predstavljaju njihovi autori. Ovogodišnja sesija bila je drugačija od prethodnih jer je u skladu s novom situacijom bila skraćena te je predstavila sve radove bez tematske podjele. Teme su kao i uvijek vrlo raznorodne, bavili smo se uređenjem urbanog i ruralnog prostora s ciljem ostvarenja održivosti, borborom protiv korupcije, budućnošću rada, nefinansijskim izvještavanjem, odgovornim praksama pojedinačnih poduzeća koji predstavljaju najbolju praksu specifičnu za sektor, ali i onu koja je univerzalna i predstavlja upravljanje primjenjivo u svakoj poslovnoj organizaciji. Bilo je tu i doprinosa koji se odnosi na dionike kao što je odgovornost lokalne zajednice ili pak obrazovanje za održivost koju provode obrazovne institucije. Nadamo se da će svatko od vas pronaći ponešto što ga zanima, a nadamo se da će većina ovih radova završiti kao kompletni radovi u specijalnom izdanju Socijalne ekologije naredne godine. Uživajte u čitanju!

dr. sc. Mirjana Matešić, urednica

HRVATSKI POSLOVNI SAVJET ZA ODRŽIVI RAZVOJ

ZBORNIK SAŽETAKA RADOVA

12. KONFERENCIJE O DRUŠTVENO ODGOVORNOM POSLOVANJU - DOP

Zagreb, 10. studenoga 2020.

ANALIZA DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA VODEĆIH HOTELIJERSKIH KOMPANIJA U HRVATSKOJ

ANALYSIS OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY OF LEADING HOTEL COMPANIES IN CROATIA

Izv. prof. dr. sc. Kristina Afrić Rakitovac

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“,
Preradovićeva 1, 52100 Pula, kafric@unipu.hr

Ivana Škopac

Dječji vrtić “Pjerina Verbanac”, Labin, Prilaz Kršin 2, ravnateljica, 52220 Labin,
iv.skopac@gmail.com

SAŽETAK

Turizam, kao složen društveno-ekonomski fenomen, temelji se na stalnoj interakciji različitih dionika. Društveno odgovorno poslovanje (DOP) otvara prostor za kvalitetnu suradnju koja se temelji na međusobnom povjerenju, poštovanju i odgovornosti. S obzirom na specifičnosti interakcija u turizmu, implementacija koncepcije DOP-a, iako dobrovoljna, može se smatrati nužnim uvjetom poslovanja održivih, odgovornih i dugoročno konkurentnih turističkih destinacija.

Iskustvo sve brojnijih hotelijerskih kompanija diljem svijeta pokazuje kako implementacija DOP-a donosi niz poslovnih koristi: višu razinu zadovoljstva gostiju, lojalne, motivirane i kompetentne zaposlenike, kvalitetan odnos s drugim dionicima, niže troškove poslovanja, višu razinu konkurenčnosti i dugoročnu profitabilnost. Takvi hoteli stvaraju brojne koristi u društvenoj zajednici u kojoj djeluju: pouzdani su poslovni partner, zapošljavaju stanovnike lokalne zajednice, ponudu temelje na lokalnim proizvodima, surađuju s lokalnom zajednicom na zajedničkim projektima, pridonose identitetu održive turističke destinacije, itd. Pored navedenog, kompanije nastoje upravljati utjecajima na okoliš tijekom cijelog životnog vijeka poslovanja hotela.

Cilj rada bio je analizirati teorijske postavke implementacije DOP-a u poslovanju hotelijerskih kompanija, prikazati primjere dobre prakse te analizirati percepciju zaposlenika o dosadašnjem procesu implementacije DOP-a u poslovanju vodećih hotelijerskih kompanija u Hrvatskoj, i.e. Valamar Riviera d.d., Ilijrija d.d. i Maistra d.d. Provedeno istraživanje

potvrdilo je značaj i koristi implementacije DOP-a u poslovni proces te je ukazalo na izazove s kojima se kompanije susreću.

Ključne riječi: društveno odgovorno poslovanje, hotelijerske kompanije, strategija, Europska unija, Hrvatska

ABSTRACT

Tourism, as a complex socio-economic phenomenon, is based on the constant interaction of different stakeholders. Corporate Social Responsibility (CSR) opens the space for quality cooperation based on mutual trust, respect and responsibility. Given the specifics of interactions in tourism, the implementation of the concept of CSR, although voluntary, can be considered a necessary condition for the operation of sustainable, responsible and long-term competitive tourist destinations.

The experience of more and more hotel companies around the world shows that the implementation of CSR brings a number of business benefits: higher levels of guest satisfaction, loyal, motivated and competent employees, quality relationships with other stakeholders, lower operating costs, higher competitiveness and long-term profitability. Such hotels create many benefits in the community in which they operate: they are a reliable business partner, employ local residents, offer based on local products, collaborate with the local community on joint projects, contribute to the identity of a sustainable tourist destination, etc. In addition, companies seek to manage environmental impacts throughout the life of the hotel.

The aim of the paper was to analyze the theoretical assumptions of the implementation of CSR in the hotel business, to show examples of good practice and to analyze the perception of employees about the current process of CSR implementation in the business of leading hotel companies in Croatia, i.e. Valamar Riviera d.d., Ilirija d.d. and Maistra d.d. The conducted research confirmed the importance and benefits of CSR implementation in the business process, and pointed out the challenges that companies face.

Key words: corporate social responsibility, hotel companies, strategy, European union, Croatia

POVEZANOST DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA I STUDENTSKE PERCEPCIJE ATRAKTIVNOSTI PODUZEĆA

THE RELATIONSHIP BETWEEN CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY AND STUDENT'S PERCEPTION OF EMPLOYEE ATTRACTIVENESS

Iva Baršić

barsic.iva@gmail.com, Orbico d.o.o.

Patricia Uročić

puroic1@efzg.hr, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Prof. dr. sc. Mislav Ante Omazić

momazic@net.efzg.hr, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

SAŽETAK

Društveno odgovorno poslovanje označava način poslovanja u kojem poduzeća na dobrovoljnoj bazi pokušavaju uskladiti svoje poslovanje s potrebama društva u najširem mogućem smislu. Pojam i praksa društvene odgovornosti poduzeća odnose se na cijelokupni raspon njegova poslovanja. Društveno odgovorno poslovanje poduzeću predstavlja izvor konkurenčke prednosti i omogućuje mu stvaranje boljeg imidža u društvu. Organizacijska atraktivnost definira se kao pozitivan afektivni odnos prema organizaciji koji je povezan s motivacijom za izgradnjom odnosa s organizacijom i za biti zaposlenikom određene organizacije. Odnosno, organizacijsku atraktivnost definiramo kao predviđene koristi koje potencijalni zaposlenik vidi u radu za određenu organizaciju. Društveno odgovorno poslovanje i atraktivnost poduzeća su multidimenzionalni društveni koncepti. Kako bi društveno odgovorno poslovanje, u svim svojim dimenzijama, izazvalo percepciju atraktivnosti, ono mora zadovoljiti određene kriterije. Komunikacija društveno odgovornih praksi je u ovom slučaju iznimno bitna, jer pojedinci primaju određene informacije, odnosno signale od organizacija koje potom interpretiraju. Navedeno dovodi do zaključka da će netko više cijeniti radno okruženje, inovativne proizvode ili mogućnost za unapređenjem, dok će netko drugi više vrednovati neke druge dimenzije poslovanja. Zato je kod komunikacije i provedbe društveno odgovornih programa bitna jasna strategija. Za utvrđivanje povezanosti društveno odgovornog poslovanja i studentske

percepcije atraktivnosti poduzeća provedeno je online istraživanje na prigodnom uzorku studentske populacije. Rezultati istraživanja su pokazali kako postoji pozitivna korelacija između društveno odgovornog poslovanja i studentske percepcije atraktivnosti poduzeća. Ispitanici izražavaju želju za zaposlenjem u poduzeću s kojim dijele vrednote i zbog kojeg se osjećaju samoaktualizirano te smatraju da ako poduzeće ne zna svoj identitet onda neće moći ponuditi društveno odgovorne programe svojim zaposlenicima.

Ključne riječi: društveno odgovorno poslovanje, atraktivnost poduzeća, milenijalci, studenti, komunikacija

ABSTRACT

Corporate social responsibility means a way of doing business in which companies voluntarily try to align their business with the needs of society in the broadest possible sense. The concept and practice of corporate social responsibility refer to the entire range of its business. Corporate social responsibility is a source of competitive advantage for the company and enables it to create a better image in society. Organizational attractiveness is defined as a positive affective relationship to an organization that is related to the motivation to build a relationship with the organization and to be an employee of a particular organization. That is, we define organizational attractiveness as the anticipated benefits that a potential employee sees in working for a specific organization. Corporate social responsibility and corporate attractiveness are multidimensional social concepts. For socially responsible business, in all its dimensions, to provoke the perception of attractiveness, it must meet specific criteria. Communication in socially responsible practices is critical because individuals receive certain information and signals from organizations which they can interpret in different ways. This leads to the conclusion that someone will value the work environment, innovative products or the opportunity for improvement more, while someone else will appreciate more some other dimensions of the business. Therefore, a clear strategy is essential when communicating and implementing socially responsible programs. To determine the connection between socially responsible business and students' perceptions of the attractiveness of companies, an online survey was conducted on a suitable sample of the student population. The results of the research showed that there is a positive correlation between socially responsible business and students' perception of the attractiveness of the company. Respondents express a desire for employment in a company with which they share values and because of which they feel self-actualized and believe that if the company does not know its identity, then it will not be able to offer socially responsible programs to its employees.

Key words: socially responsible business, attractiveness of companies, millennials, students, communication

ANALIZA STAVOVA STUDENATA O EKONOMIJI DIJELJENJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

ANALYSIS OF STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS SHARING ECONOMY IN CROATIA

Ivana Gašparić

ivana.gasparic00@gmail.com, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Patricia Uroić

puroic1@efzg.hr, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Prof. dr. sc. Mislav Ante Omazić

momazic@net.efzg.hr, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

SAŽETAK

Dijeljenje kao praksa je prisutno kroz cijelu povijest ljudskih interakcija i suživota. Ljudi danas dijele osobne i materijalno vrijedne stvari poput domova i vozila, a sigurnost od rizika pronalaze u povjerenju kroz digitalne platforme koje se najčešće pozicioniraju kao posrednici u razmjeni. Ekonomiju dijeljenja možemo definirati kao dobivanje, davanje ili dijeljenje pristupa proizvodima i uslugama, koordinirano uglavnom kroz on-line servise koji rade na principu zajednice. Poduzeća koja posluju na principima ekonomije dijeljenja su globalno sveprisutna te recentno imaju značajan rast poslovanja zbog lakoće usvajanja i korištenja njihovih proizvoda i usluga među potrošačima. Na tržištima su takva poduzeća prouzročila pravu disruptciju i predstavljaju potencijalni problem svakog drugog čije se poslovanje još uvjek zasniva na tradicionalnim poslovnim modelima i imovini. Temeljna razlika između klasičnih poslovnih modela i onih povezanih s ekonomijom dijeljenja se sastoji u tome da je glavni princip ekonomije dijeljenja imati privremeni pristup uslugama i proizvodima koliko su nam potrebni, a ne trajno ih posjedovati. Takvu ekonomiju odlikuje povjerenje među ljudima koje stvara dobru reputaciju i izgradnju odnosa u poslovnim transakcijama. U praktičnoj primjeni to znači da kupac mora vjerovati pružatelju usluge da će isporučiti obećano, a pružatelj usluge mora vjerovati kupcu da će platiti ono što je savjesno koristio. S obzirom na to da je tehnologija glavni čimbenik razvoja ekonomije dijeljenja, ne čudi da su rezultati mnogih istraživanja pokazali kako su milenijalci najotvoreniji sudjelovanju u ekonomiji dijeljenja. Cilj ovog istraživanja je

bio ispitati stavove studenata i njihove navike sudjelovanja u ekonomiji dijeljenja kroz instrument anketnog upitnika. Istraživanje je pokazalo da je većina ispitanika upoznata s pojmom ekonomije dijeljenja za koju smatraju da je cjenovno pristupačnija, transparentnija, sigurnija i jednostavnija za korištenje od nekih klasičnih/tradicionalnih modela.

Ključne riječi: ekonomija dijeljenja, tradicionalna ekonomija, disruptacija tržišta, inovacije, milenijalci.

ABSTRACT

Sharing as a practice has been present throughout the history of human interactions and coexistence. People today share personal and material things like homes and vehicles, and they find security from risk in trust through digital platforms that are most often positioned as intermediaries in exchange. The sharing economy can be defined as gaining, giving or sharing access to products and services, coordinated mainly through online services that work on the principle of community. Companies that operate on the principles of sharing economy are globally ubiquitous and have recently experienced significant business growth due to the ease of adoption and use of their products and services among consumers. In the markets, such companies have caused real disruption and represent a potential problem for anyone else whose business is still based on traditional business models and assets. The fundamental difference between classic business models and those related to the sharing economy is that the main principle of the sharing economy is to have temporary access to the services and products we need, rather than permanently owning them. Such an economy is characterized by trust among people that creates a good reputation and build relationships in business transactions. In practical application, this means that the customer must trust the service provider and the service provider must trust the customer. Since technology is a significant factor in the development of the sharing economy, it is not surprising that the results of many studies have shown that millennials are most open to participating in the sharing economy. This research aimed to examine the attitudes of students and their habits of participation in the sharing economy through the questionnaire. The research showed that most respondents are familiar with the concept of sharing economy, which they consider to be more affordable, transparent, safer and easier to use than some classic/traditional models.

Key words: sharing economy, traditional economy, market disruption, innovation, millen

KOMUNIKACIJA I OBRAZOVANJE O ODRŽIVOM RAZVOJU U EKONOMSKIM ŠKOLAMA

COMMUNICATING AND EDUCATING STUDENTS ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN VOCATIONAL ECONOMICS SCHOOLS

Zorica Hrgovčić

Prva ekonomska škola, Medulićeva 33, 10 000 Zagreb, zorica.rajcevic@yahoo.com

Suzana Bingulac Beretin

Vocational highschool Marko Babić, Domovinskog rata 58, 32010 Vukovar,
suzana.bingulac@skole.hr

SAŽETAK

Iako je održivi razvoj godinama prisutan u suvremenoj ekonomiji i društvu, njegova implementacija u obrazovanju učenika srednjih ekonomske škole intenzivno se provodi od 2012. godine kada je uveden novi Strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije ekonomist. Izmjenama prijašnjeg kurikuluma omogućeno je učenicima da se susretnu s ekonomskim, ekološkim i socijalnim komponentama održivosti kroz nekoliko nastavnih predmeta. Na ovaj način stvara se korelacijska veza i učenicima se omogućuje da kroz različite pristupe promatraju značenje održivosti. Svakako valja istaknuti nastavni predmet Društveno odgovorno poslovanje u kojem je održivom razvoju posvećeno cijelo poglavlje pa se tako učenici drugih razreda ekonomske škole susreću sa sljedećim pojmovima: održivi razvoj, utjecaj poslovnih subjekata na održivi razvoj, poslovne inicijative za održivi razvoj, sustav upravljanja okolišem, održivi obrasci proizvodnje te međunarodne norme/standardi na području održivog razvoja.

Ono što je doprinijelo razvoju i popularizaciji održivog razvoja u obrazovnim ustanovama je i uvođenje kurikuluma međupredmetnih tema tijekom protekle školske godine. Međupredmetne teme su teme općeljudskih vrijednosti i kompetencija za život u 21. stoljeću i kao takve su na poseban način svakodnevno prisutne u odgojno obrazovnom radu cjelokupne obrazovne vertikale. Jedna od uvedenih međupredmetnih tema je Održivi razvoj kojom se nastoji razviti i širiti znanja o funkciranju i o složenosti prirodnih sustava i o posljedicama ljudskih aktivnosti. Osim toga razvija se solidarnost prema drugim ljudima, odgovornost prema okolišu, vlastitom i tuđem zdravlju, kao i odgovornost prema cjelokupnom životnom okruženju i prema budućim generacijama.

Da se implementaciji održivog razvoja u obrazovanje pristupa sustavno jasno pokazuju i brojni natječaji organizirani od strane nadležnih institucija kao i projekti provedeni na razini škola na ovu temu. Neki od natječaja kao i školski projekti prikazani su u ovom radu.

Ključne riječi: održivi razvoj, Strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije ekonomist, Društveno odgovorno poslovanje, međupredmeta tema Održivi razvoj, školski projekti

ABSTRACT

Although the practices of sustainable development are applied in contemporary economy and society, their implementation into education of students in vocational economic schools has been consistently put through since 2012, with the introduction of a new vocational curriculum for a qualification of an economist. These curriculum adjustments made systematic education on sustainability possible through a number of different school subjects by enabling correlation and different perspectives. The accent is put on school subject Corporate social responsibility. This subject includes a whole chapter on sustainable development thus allowing students to learn about ideas of this concept, environment management, sustainable patterns in production and international standards.

The popularity and development of sustainable development in educational institutions has been propelled with the introduction of cross-curriculum competences since 2019. Cross-curriculum themes are developing universal human values as well as competences for living in the 21st century and as such they are inherent in the education process. Sustainable development is included in this cross-curriculum as one of the themes, in order to develop and increase students' knowledge about functioning and complexity of ecosystems as well as consequences of human activity. Besides that, his particular approach builds solidarity towards others, environmental and health responsibility and the respect for the legacy we leave for the future generations.

There are numerous proposals by authorized institutions, as well as fulfilled projects, which clearly show a systematic implementation of sustainable development in education. Some of the proposals and school project are presented in this paper.

Key words: sustainable development, vocational curriculum for the qualification of an economist, Corporate social responsibility, cross-curriculum theme Sustainable development, school projects

UTJECAJ ODGOVORNOG PRIREĐIVANJA IGARA NA SREĆU NA 3. CILJ ODRŽIVOG RAZVOJA

THE IMPACT OF RESPONSIBLE GAMING ON THE 3RD SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOAL

Ana Jazić

Hrvatska Lutrija, Ulica grada Vukovara 72, 10000 Zagreb, ana.jazic@lutrija.hr

SAŽETAK

Rezultati najnovijih istraživanja ukazuju da su igrači koji igre na sreću koriste kao oblik zabave u vrijeme karantene koja je bila uzrokovana pandemijom COVID-19 bolesti, značajno smanjili intenzitet igre, dok su oni koji su već bili u riziku te oni s emocionalnim problemima i problemima drugih ovisnosti, ekscesivnije igrali igre na sreću. Dodamo li tome činjenicu da se čak 20 % hrvatskih srednjoškolaca redovito uključuje u sportsko klađenje dok ih 12 % redovito igra na automatima za igre na sreću, ne iznenađuje podatak o povećanju broja osoba koje su se obratile za pomoć stručnjacima za provođenje terapijskih programa za ovisnike o kockanju. U najvećoj su mjeri tome doprinijeli: velika dostupnost igara na sreću, oglašavanje i neadekvatna zaštita ranjivih skupina.

Kao najdugovječniji priređivač igara na sreću u RH, Hrvatska Lutrija prepoznaje ključne probleme djelatnosti igara na sreću: aktualna regulativa igara na sreću, koja je fokusirana na politiku oporezivanja i punjenje proračuna te svijest o riziku koji se ne smije podcijeniti. Lutrija prepoznaje i cilj održivog razvoja na koji utječe u najvećoj mjeri - 3. Cilj: Zdravlje i blagostanje. Odgovorno priređivanje igara na sreću i društvena odgovornost u širem smislu izdvaja Hrvatsku Lutriju od konkurenčije. Iako se kod odgovornog igranja ne može zanemariti krajnja odluka i odgovornost pojedinca za vlastite akcije, najvažnije je osvijestiti kako je najveći dio odgovornosti u prvom redu na regulatoru i na nama priređivačima.

Uvođenje Politike odgovornog priređivanja igara kao obveze za sve sudionike na tržištu igara na sreću, u značajnoj bi mjeri osiguralo pozitivan pomak i doprinos smanjenju štetnih posljedica igara na sreću u hrvatskom društvu.

Ključne riječi: Igre na sreću, politika odgovornog priređivanja, ovisnost o kockanju, odgovorno igranje, 3. Cilj održivog razvoja.

ABSTRACT

The results of most recent studies show that players who use games of chance as a form of entertainment have decreased the intensity of their playing during the quarantine caused by the COVID-19 pandemic. If we add this to the fact that as many as 20% of Croatian high school students regularly participate in sports betting, along with the 12% of them playing on slot machines, it is not surprising that there is an increase in the number of people who turned to experts for therapeutic programs for gambling addicts. The main contributors to this are: worldwide and easy availability of games of chance, advertising and inadequate protection of vulnerable groups.

As the longest-running organizer of games of chance in Croatia, Hrvatska Lutrija recognizes the main issues of games of chance: the current regulative on games of chance, which is focused on taxation policy and filling the State budget as well as awareness of the risk that should not be underestimated. Hrvatska Lutrija also recognizes the goal of sustainable development that is affected the most by - Goal 3: Health and well-being. Responsible organization of games of chance and social responsibility in a broader sense sets the Croatian Lottery apart from the competition. Although responsible playing cannot ignore the final decision and responsibility of the individual for their own actions, the most important thing is to realize that most of the responsibility lies primarily with the regulator and with us organizers.

The introduction of the Policy of Responsible Gaming as an obligation for all participants in the gambling market would significantly ensure a positive shift and contribute to reducing the harmful consequences of gambling in Croatian society.

Key words: Games of chance, responsible organizing policy, gambling addiction, responsible gambling, 3rd goal of sustainable development.

MJERENJE ZAGREBA KAO SPORTSKA ATRAKCIJA ZA VRIJEME KORONA VIRUSA

“MEASUREMENT OF ZAGREB” AS A TRAFFIC, AND SPORTS ATTRACTION DURING THE CORONAVIRUS

dr. sc. Dražen Kaužljar

safety.guru INSTITUT, drazen.kauzljar@gmail.com

SAŽETAK

Dvije odluke Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske (RH) u prvom dijelu 2020. godine značajno su promijenile živote građana. To su Odluka o mjerama ograničavanja društvenih okupljanja, rada u trgovini, uslužnih djelatnosti i održavanja sportskih i kulturnih događanja donesena te Odluka o privremenoj obustavi javnog prometa. S aspekta upravljanja sigurnošću prvo pitanje koje se postavljalo bilo je vezano uz postojanje ugroze. Kojim prijetnjama su izloženi građani RH. Nitko nije mogao točno reći koliko i na koji način su građani ugroženi Korona virusom. S obzirom da nije bilo odgovora na to pitanje ovakve stroge preventivne mjere su bile logične. Nije bilo moguće utvrditi niti razinu opasnosti za cijeli sustav ali ni za pojedince. Iskustva se još bilježe. Dobiti i gubici temeljeni na navedenim odlukama još će se godinama istraživati. U radu je napravljen pregled iskustava s prometnicima Grada Zagreba za vrijeme trajanja odluka Stožera civilne zaštite RH. S jedne strane, u to vrijeme, bilo je potrebno „ostati doma“ kako bi ljudi zadržali distancu i smanjili mogućnost zaraze. S druge strane kretanje i sunce su bili potrebni kako bi se održao imunitet ljudi.

U prvu grupu aktivnosti ušla su istraživanja teorijskih postavki vezanih uz biciklističke i pješačke tokove te bavljenje sportom. U drugu grupu aktivnosti ušla su iskustva s virtualne lige „Jači od korone 5/5“ tijekom koje se u svibnju ove godine hodalo i trčalo svaki vikend. Bila je to prilika trčanjem proći od istočnog do zapadnog dijela grada te od sjevernog do južnog dijela grada. Za istraživanje u virtualnoj ligi Jači od Korone postavljene su 2 hipoteze:

1. Odgovorno trčanje među ljudima ne ugrožava zdravlje.
2. Pješačke i biciklističke staze u Gradu Zagrebu nisu prilagođene potrebama građana.

Analizom promatranja i skupljanjem dokaza fotografiranjem izrađena je baza podataka kao podloga za metodu analize i sinteze. Istraživanjem je utvrđena razina sposobnosti sustava i pojedinca za novonastalu situaciju s pandemijom. U radu se nalazi primjer učinkovitog upravljanja rizicima u navedenoj situaciji. Očekivani rezultat rada je utvrđivanje postojećeg stanja pješačkih i biciklističkih staza s prijedlogom poboljšanja.

Ključne riječi: pješačke prometnice, biciklističke prometnice, prometna kultura

ABSTRACT

The novel Measuring the World by Daniel Kehlmann is a great idea to describe the situation during a crisis caused by the Corona virus due to two extremes. On the one hand, it was necessary to “stay at home”, and on the other hand, movement and sun were needed to maintain strong immunity. The first group of activities included research on various walking, biking, tourist and wildlife trails on the Internet. The second group of activities included the virtual race Stronger than the Corona 5/5, during which you had to walk or run every weekend in May this year. It was an opportunity to run from the eastern to the western part of the city and from the northern to the southern part of the city. The point of contact of all these routes was the trespassing Vrapčak.

The route from the trespassing Vrapčak to the north to the waterfall Ferendol and the glade Dužinac on Gornje Vrapče is a potential for the development of a logistical approach to connecting the natural beauty of Medvednica with the tourist offer and sports facilities (walking, hiking, running, cycling). The route of the former Samoborček train route, which starts from Adžija Street towards Podsused in the west, is an example of a potential tourist and transport attraction that is becoming increasingly popular among tourists. At the trespassing Vrapčak there is a bridge construction of Samoborček. The route from Sesvete to the west to the terminal of the Zagreb Electric Tram in Vrapče is the most difficult route because there are no pedestrian and bicycle paths. The safety of tourists in transport attractions must be at a high level. The last route was from the trespassing Vrapčak along the stream and the river Sava, towards the south to Bundek. It is the quietest route for walking, running and cycling, but it is a route where a lack of traffic culture can be noticed among citizens of all ages.

Key words: pedestrian roads, bicycle roads, traffic culture

VAŽNOST INKLUZIJE INVALIDA I OSOBA S INTELEKTUALnim POTEŠKOĆAMA U RADNU OKOLINU ZA STUDENTE

THE IMPORTANCE OF THE INCLUSION OF DISABLED PEOPLE AND PEOPLE WITH INTELLECTUAL DISABILITIES IN THE WORK ENVIRONMENT FOR STUDENTS

Maja Kovačević

maja.kovacevic200@gmail.com, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Patricia Uroić

puroic1@efzg.hr, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Prof. dr. sc. Mislav Ante Omazić

momazic@net.efzg.hr, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

SAŽETAK

U poslovnom okruženju ponašanje sudionika korigira se temeljem poslovne etike. Etika predstavlja moral u djelovanju unutar poslovnog okruženja. Netko će se ponašati etički ili neetički u određenoj situaciji. Poslovna etika se odnosi na kodeks ponašanja koji je široko prihvaćen kao ispravan način odnošenja prema javnosti, ali i međusobno unutar poduzeća. Načela i norme poslovne etike usmjerenе su na dobrobit svih ljudi, a temelje se na općim ljudskim vrednotama. Poslovna etika povezana je s pojedincima koji rade u organizacijama, a društveno odgovorno poslovanje povezano je s organizacijama i načinom na koji stvaraju vrijednost unutar društva. U današnje vrijeme poduzeća i osviješteni pojedinci sve više prihvaćaju ideju o društveno odgovornom poslovanju te ono postaje srž održivog razvoja kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj. Kako su osobe s invaliditetom i osobe sa smanjenim intelektualnim sposobnostima često bile marginalizirane u društvu, društveno odgovorna poduzeća ih pokušavaju integrirati u svoje poslovne modele te istaknuti na koji način oni mogu pomoći u stvaranju vrijednosti iz svoje jedinstvene perspektive. Mnoge osobe s invaliditetom nisu u mogućnosti samostalno se priključiti u društvenu i radnu zajednicu, stoga je odgovornost svih pripadnika društva pružiti što veću potporu tim osobama jer su oni jednakovrijedan dio društva. Dodatno je važno poduzeti aktivnosti za osvještavanje važnosti inkluzije osoba s invaliditetom u radnu okolinu. Navedena

problematika istražena je anketnim upitnikom na studentskoj populaciji s ciljem dobivanja jedinstvenog uvida u mišljenje i percepciju mlađih o radnom okruženju u kojem su zaposlene osobe s invaliditetom i smanjenim intelektualnim sposobnostima. Istraživanje je pokazalo kako su ključni razlozi nezaposlenosti osoba s invaliditetom predrasude poslodavaca, neprilagođenost uvjeta na radnom mjestu, nedostatak potpore na radnom mjestu i nedovoljna svjesnost o radnim potencijalima osoba s invaliditetom.

Ključne riječi: poslovna etika, društveno odgovorno poslovanje, zapošljavanje osoba s invaliditetom, senzibilizacija javnosti, inkluzija osoba s invaliditetom

ABSTRACT

Participant behaviour in a business environment is affected by business ethics. Ethics represent morality in acting within the business environment. Someone will behave ethically or unethically in a particular situation. Business ethics refers to a rule of behaviour that is widely accepted as the right way to treat the public, but also each other within the company. The principles and norms of business ethics are aimed at the well-being of all people, and they are based on general human values. Business ethics is related to individuals working in organizations, and socially responsible business is on organizations and the way they create value within society. Nowadays, companies and aware individuals are increasingly accepting the idea of corporate social responsibility, and it is becoming the core of sustainable development, both in the world and in Croatia. As people with disabilities and people with intellectual disabilities have often been marginalized in society, socially responsible companies try to include them into their business models and highlight how they can help create value from their unique perspective. Many people with disabilities are not able to join the social and working community on their own, so it is the responsibility of all members of society to provide as much support as possible to these people because they are an equal part of society. Besides, it is vital to raise awareness of the importance of including people with disabilities in the work environment. The questionnaire was conducted on the student population to obtain a unique insight into the opinion and perception of young people about the work environment in which people with disabilities and intellectual disabilities are employed. The research showed that the key reasons for unemployment of people with disabilities are prejudices of employers, inadequate working conditions, lack of support in the workplace and insufficient awareness of the work potential of people with disabilities.

Key words: business ethics, socially responsible business, employment of persons with disabilities, public awareness, the inclusion of persons with disabilities.

BADEL MASTERCLASS

BADEL MASTERCLASS

Nataša Kunkić

BADEL 1862 d.d., Ulica grada Gospića 7, 10 000 Zagreb, natasa.kunkic@badel1862.hr

SAŽETAK

Pandemija bolesti COVID-19 koja je uz zdravstvenu uzrokovala i globalnu ekonomski krizu snažno je pogodila hrvatsko gospodarstvo. Kao i u mnogim drugim zemljama i u Hrvatskoj je prvi odgovor na širenje nove bolesti bilo ograničavanje kretanja i rada koje je ponajviše pogodilo ugostiteljski sektor.

Badel1862 je novonastalu situaciju video kao priliku da u vrijeme kada ne rade partnerima iz ugostiteljstva pomogne i omogući besplatne online edukacije za konobare, barmene, koktel majstore i kuhares. Više od 3000 polaznika sudjelovalo je u Badel 1862 Masterclassu te iskoristilo mogućnost stjecanja dodatnih znanja i stručnog usavršavanja u vrijeme smanjenog angažmana na poslu. Cilj Badelovih edukacija bila je pomoći ugostiteljskim djelatnicima u jačanju njihove konkurentnosti na tržištu rada kao i daljnje podizanje kvalitete usluge hrvatskog ugostiteljskog i turističkog sektora.

Edukacija je trajala mjesec dana, a polaznici su na početku svakog tjedna dobivali pristup video materijalima i skriptama za pojedina područja. Subotom su se održavali testovi znanja koji su bili preduvjet za dobivanje certifikata. Uz stručnjake Badela 1862 edukacije su provodili i vanjski stručnjaci za pojedina područja: Mario Majcen koji ima četiri titule hrvatskog prvaka u flairu držao je edukacije o jakim alkoholnim pićima, jedan od vodećih hrvatskih sommeliera Darko Lugarić o vinima, Ivan Šarić o psihologiji potrošača, dok je za područje kulinarstva bio zadužen jedan od najpoznatijih domaćih chefova David Skoko. Projekt je osmišljen i pokrenut u svega dva – tri tjedna.

Ključne riječi: Edukacija, Barmeni, Badel1862, Konobari, Besplatna edukacija, Alkohol, Kokteli

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic, in addition to the health crisis causing a global economic crisis as well, severely affected the Croatian economy. As in many other countries, the first response to the spread of the new disease in Croatia was to restrict movement and work, which most severely affected the catering industry.

Badel 1862 saw the new situation as an opportunity to help and provide free online education for waiters, bartenders, cocktail masters and chefs at a time when they were not working. More than 3.000 participants attended Badel 1862 Masterclass and used the opportunity

to acquire additional knowledge and professional training during the reduced engagement at work. The goal of Badel's trainings was to help catering workers in strengthening their competitiveness on the labour market as well as further improving the quality of service in the Croatian catering and tourism sector.

The training lasted one month, and at the beginning of each week, participants were given access to video footage and manuals for individual areas. As a prerequisite for obtaining certification, knowledge tests were taken on Saturdays. Along with Badel 1862 experts, trainings were conducted by external experts for certain fields: Mario Majcen, who has four titles as the Croatian champion in flair, held trainings on spirits, one of the leading Croatian sommeliers, Darko Lugarić, on wines, Ivan Šarić on consumer psychology, while one of the most famous Croatian chefs, David Skoko, was in charge of the culinary field. The project was designed, developed and launched in just two-three weeks.

Key words: Education, Barman, Badel1862, Bartender, Free education, Alcohol, Cocktail

UTJECAJ ROBOTIKE I UMJETNE INTELIGENCIJE NA RAD U BUDUĆNOSTI

THE INFLUENCE OF ROBOTICS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON WORK IN THE FUTURE

Mr. sc. Gorana Lipnjak

Hrvatska udruga za zdravo radno mjesto, 10000 Zagreb, Kornatska 1d,
glipnjak@gmail.com

SAŽETAK

Umjetna inteligencija i robotika bitni su izazovi suvremenog društva. Važni su sa znanstveno-tehnološke kao i one gospodarske i etičke prirode. Obilježit će bližu i dalju budućnost. Suvremeni roboti koji posjeduju određenu razinu kognitivnih sposobnosti mogu obavljati daleko složenije poslove od repetitivnih koje se u proizvodnji obično rješavaju putem automatizacije. Mnoga današnja zanimanja nestat će kao i mnoga radna mjesta. Međutim pojavit će se nova u skladu s novim potrebama u industrijsima koje se zasnivaju na inovativnim tehnologijama i znanstvenim dostignućima. U radu su navedena neka od mogućih zanimanja u budućnosti. Ulaganje u osobni razvoj, znanje i kompetencije razuman su izbor za mnoge mlade ljude. Nitko danas ne može predvidjeti sve posljedice nezaustavljivog razvoja robotike i umjetne inteligencije na čovjeka, radna mjesta i društvo. Taj napredak se ne može zaustaviti, treba mu se prilagoditi. Već danas je stvaranje kiborga u medicini nešto sasvim uobičajeno. Produljeni životni vijek čovjeka dovodi do porasta potrebe za zamjenom njegovih dijelova – organa i udova.

Među znanstvenicima tehničkih struka, ali i biolozima, sociolozima, psiholozima i pravnicima vode se rasprave o tome što donose nove tehnologije i što će one značiti za čovječanstvo. Postavljaju se pitanja hoće li te nove tehnologije utjecati na razdvajanje i otuđivanje ljudi pa čak i međusobnu netoleranciju. Zato bi već danas trebalo odrediti pravila rada i ponašanja za budućnost koja nije tako daleka u kojoj će dominantnu ulogu u novim društvenim odnosima igrati roboetika i prava robota.

U radu su prikazana predviđanja o utjecaju robota i umjetne inteligencije na budućnost rada te su prezentirana mišljenja i predviđanja eminentnih domaćih i međunarodnih znanstvenika i futurista o životu u budućnosti.

Ključne riječi: robotika, umjetna inteligencija, budućnost rada, roboetika

ABSTRACT

Artificial intelligence and robotics are essential challenges of modern society. They are important from the scientific-technological as well as those of economic and ethical nature. It will mark the near and distant future. Modern robots that possess a certain level of cognitive abilities can perform far more complex tasks than repetitive ones that are usually solved in production through automation. Many of today's occupations will disappear as will many jobs. However, new ones will emerge in line with new needs in industries based on innovative technologies and scientific advances. The paper lists some of the possible occupations in the future. Investing in personal development, knowledge and competencies are a reasonable choice for many young people. No one today can predict all the consequences of the unstoppable development of robotics and artificial intelligence on people, jobs and society. That progress cannot be stopped, it needs to be adjusted. Already today, the creation of cyborgs in medicine is something quite common. Extended human lifespan leads to an increase in the need to replace its parts - organs and limbs. There is a debate among technical scientists, but also biologists, sociologists, psychologists and lawyers about what new technologies bring and what they will mean for humanity. Questions are being asked whether these new technologies will affect the separation and alienation of people and even mutual intolerance. That is why the rules of work and behavior should be determined today for a future that is not so far away, in which robotics and the rights of robots will play a dominant role in new social relations. The paper presents predictions about the impact of robots and artificial intelligence on the future of work, and presents the opinions and predictions of eminent domestic and international scientists and futurists about life in the future.

Key words: robotics, artificial intelligence, future of work, roboethics

POLITIČKA KORUPCIJA

POLITICAL CORRUPTION

dr.sc. Rosana Lucijetić

Istarsko Veleučilište - Università Istriana di scienze applicate, Riva 6, 52 100 Pula,
rosanalucijetic@yahoo.com

SAŽETAK

Politička korupcija jedan je od mnogih pojavnih oblika korupcije. Posljedica je političkog sustava kao ukupnosti odnosa političke vlasti i različitih struktura moći i njegovih nedostataka Umanjuje vrijednost demokracije i morala, dovodi do nepovjerenja građana u državu i vlast, uništava pravnu državu, potiče nejednakost građana pred zakonima, negativno utječe na gospodarstvo, ekonomski i politički razvoj, pridonosi nestabilnosti, zapreka je razvoja i uzrok nefunkcionalnosti društva.

Korupcija se manifestira različitim i vrlo brojnim oblicima te su brojna i nastojanja da se ista definira. Radi jasnijeg prikazivanja ove društveno devijantne pojave valja naglasiti da korupcija uvjek uključuje javni sektor, ona je sistema pojava koja proizlazi iz javne ovlasti i diskrecijske moći u donošenju odluka.

U okviru ovog rada politološkim istraživanjem problema političke korupcije i njenog suzbijanja kao stvarnosti suvremenih demokracija, doprinijelo se rješavanju utemeljenja etiologije korupcije, a prikazane su i mogućnosti i načini redukcije štete političke korupcije unutar političkih sustava.

Svrha i cilj ovog rada su da se prikazom europskih mjera i standarda suzbijanja korupcije odbaci relativizacija korupcije i teza da se protiv korupcije ne može ništa učiniti, kao i individualistički pristup koji problem političke korupcije vidi kao osobnu slabost prema izazovu. Tako definiranom svrhom i ciljem rada postavljena je podloga za hipotezu da je politička korupcija rezultat političkog sustava, kao ukupnosti odnosa političke vlasti i različitih struktura moći, i njegovih nedostataka.

Pri istraživanju i formuliranju rezultata istraživanja tematike koja je prezentirana u ovom znanstvenom djelu, u odgovarajućim kombinacijama korištene su slijedeće znanstvene metode: induktivna i deduktivna metoda, metoda analize i sinteze, metoda generalizacije i specijalizacije, metoda klasifikacije, metoda deskripcije, metoda kompilacije, metoda promatranja.

Na temelju istraživanja političke korupcije formuliran je zaključak i uokviren su najvažniji rezultati istraživanja koji se odnose na definiranje efikasnog preventivnog antikorupcijskog djelovanja.

Ključne riječi: korupcija, javna vlast, politička korupcija, politički sustav, suzbijanje korupcije

ABSTRACT

Political corruption is one of the many manifestations of corruption. It is a consequence of the political system as a totality of the relationship between political power and various power structures, and its shortcomings. It diminishes the value of democracy and morality, leads to citizens' distrust of the state and government, destroys the rule of law, , contributes to instability, is an obstacle to development and is the cause of dysfunction of society.

Corruption manifests itself in various and very numerous forms, and there have been numerous efforts to define it. In order to present this socially deviant phenomenon more clearly, it should be emphasized that corruption always involves the public sector, it is a systemic phenomenon that arises from public authority and discretion in decision-making. Within this paper, political science research of the problem of political corruption and its suppression as a reality of modern democracies contributed to solving the foundations of the etiology of corruption and presented the possibilities and ways to reduce the damage of political corruption within political systems.

The purpose and goal of this paper is, through presentation of European measures and corruption-combat standards, to reject the relativization of corruption and the thesis that nothing can be done against corruption, as well as the individualistic approach that sees the problem of political corruption as a personal weakness to a challenge. The purpose and goal of the paper thus defined laid the groundwork for the hypothesis that political corruption is the result of the political system, as the totality of the relationship between political power and different power structures, and its shortcomings.

In researching and formulating the results of research on the topic presented in this scientific work, the following scientific methods were used in appropriate combinations: inductive and deductive method, method of analysis and synthesis, method of generalization and specialization, classification method, description method, compilation method, observation method .

Based on the research on political corruption, a conclusion was formulated and the most important research results related to the definition of effective preventive anti-corruption action were framed.

Key words: corruption, public authority, political corruption, political system, combating corruption

ANALIZA SPREMNOST REPUBLIKE HRVATSKE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA EUROPSKOG ZELENOG PLANA

ANALYSIS OF THE CAPACITIES OF REPUBLIC OF CROATIA TO MEET THE GOALS OF EUROPEAN GREEN DEAL

dr. sc. Mirjana Matešić

Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj, mirjana.matesic@hrpsor.hr

SAŽETAK

Europski zeleni plan je razvojna strategija koja stremi transformirati Europu u napredno i moderno društvo temeljeno na resursno učinkovitoj ekonomiji, koje će do 2050. postići neutralnost u odnosu na emisije stakleničkih plinova, a svoj rast neće bazirati na potrošnji resursa. Plan definira i koje će politike i mјere donijeti, koje su potrebne da bi se ostvarili postavljeni ciljevi. Europska komisija ovim je dokumentom predstavila planove kako prijeći na kružno gospodarstvo, kako uvesti načela održivosti u financiranje razvoja, kako ograničiti emisije stakleničkih plinova, očuvati biološku raznolikost i potaknuti ozelenjivanje nacionalnih proračuna. Radi se o vrlo ambicioznom dokumentu koji je, usprkos određenim zastojima uzrokovanim pandemijom koronavirusa, doživio i prvi korak prema operacionalizaciji usvajanjem Strategije za klimu u Europskom Parlamentu u listopadu 2020.

Cilj ovog stručnog rada je razumjeti osnovne ciljeve Europskog zelenog plana i pratećih zakonskih dokumenata i na temelju dostupnih podataka, procijeniti spremnost Republike Hrvatske za njihovo ostvarenje.

Za potrebe analize i sinteze zaključaka, koristit će se metode desk analize kao i metoda promatranja te dubinskog intervjeta kako bi se razumjele pozicije svih ključnih aktera u provođenju Europskog zelenog plana u Hrvatskoj. Analizirat će se transkripti razgovora koji su vođeni na nizu okruglih stolova SDG Summita kao i Konferencije o društveno odgovornom poslovanju te intervjuji s ključnim stručnjacima iz ovog područja u Republici Hrvatskoj.

Na kraju će se pokušati ponuditi neke prijedloge za poboljšanje razumijevanja obveza i postizanje bolje stručne kapacitiranosti za razvoj mјera i poticaja koji će osigurati implementaciju Europskog zelenog plana u Republici Hrvatskoj.

Ključne riječi: Europski zeleni plan, Republika Hrvatska, kružno gospodarstvo, zelena javna nabava, zaštita klime

ABSTRACT

European Green Deal is a development strategy that aims to transform Europe into advanced and modern society which is based on resource efficient economy, that will, until 2050, achieve neutrality in its emissions of greenhouse gasses, while its growth will not be based on resource consumption. Plan defines policies and measures which will be adopted and which are necessary to achieve the overall targets. European Commission with this document presented plans how to develop circular economy, how to introduce principles of sustainable development into financing of development, how to limit greenhouse gas emissions, preserve biodiversity and encourage greening of national budgets. This is a very ambitious document which, despite certain setbacks caused by COVID-19 pandemics, made its first step towards operationalisation, with adoption of Strategy for climate in European Parliament in October 2020.

Goal of this paper is to understand basic goals of European Green Deal and supporting legal documents and, based on available data, evaluate readiness of the Republic of Croatia for its implementation.

For analysis and synthesis of conclusions, desk analysis and methods of observation and deep interview will be used to understand positions of all key actors in implementation of European Green Deal in Croatia. Transcripts of dialogs carried out in the series of round tables of SDG Summit will be analysed as well as talks from the Corporate Social Responsibility Conference and interviews with key experts for green economy in the Republic of Croatia.

Finally, suggestions for improvements and better understanding of obligations will be offered and some measures to secure capacities to successfully develop measures and subventions which will secure implementation of European Green Deal in the Republic of Croatia.

Key words: European Green Deal, Republic of Croatia, circular economy, green public procurement, protection of climate

SURADNJA U LOKALNOJ ZAJEDNICI JE DRUŠVENA ODGOVORNOST POJEDINCA

COOPERATION IN THE LOCAL COMMUNITY IS THE PERSONAL SOCIAL RESPONSIBILITY OF AN INDIVIDUAL

Helga Možé

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoj civilnoga društva, M. magno 27, 52100 Pula,
helgamoze@gmail.com

SAŽETAK

Sraz između onih koji imaju i onih koji nemaju postao je sve veći, ideološke, finansijske, materijalne podjele u društvu sve su više prisutne i sve više djeluju isključujuće. To sve utječe na samopouzdanje čovjeka, njegovu vjeru u bolje društvo, dobar osjećaj i zadovoljstvo životom. Povjerenje građana u društvo, u zajednicu, u institucije, politiku poljuljano je. Za kvalitetan, održiv i pametan razvoj društva u kojem neće biti društvenih nejednakosti, u kojem će se pojedinac dobro osjećati, važno je da se potencira i ostvaruje sinergija četiri sektora (javnog, privatnog, obrazovnog (znanstvenog) i civilnog). Međuovisnost i povezanost tih sektora, te uravnoteženost njihova utjecaja može doprinijeti kvaliteti života u lokalnoj zajednici.

Ta se povezanost postiže suradnjom, a upravo se kroz suradnju može jačati društveni kapital jedne zajednice, staviti u funkciju neiskorišteni resursi, povezati ljude, ojačati povjerenje. Veliki potencijal za dobar razvoj društva postoji već samo kroz umrežavanje i povezivanje, a upravo to umrežavanje i povezivanje čine osobe. Pojedinac koji je na čelu ili je djelatnik neke institucije, ustanove, javne uprave, tvrtke, ili možda predsjednik, član udruge, upravo je *ta* osoba koja ima mogućnost povezati se, pokrenuti, realizirati, neovisno u kojem području djeluje, kojem sektoru pripada. Upravo se u tome očituje društvena odgovornost pojedinca. U proaktivnosti, djelovanju, iniciranju, kontaktiranju, povezivanju.

Ovaj rad će istražiti utjecaj osobne odgovornosti na razinu suradnje u lokalnoj zajednici, kao jedne od temeljnih značajki društvenog kapitala. Prvi dio istraživanja sastojati će se od mapiranja dionika u lokalnoj zajednici i mapiranja društvenog sadržaja kroz kriterij suradnje i partnerstva. Drugi dio istraživanja sastojati će se od anketiranja dionika o suradnji, pokretanju iste, inicijativama, podršci, povratnim informacijama, prepoznavanju inicijativa i sl. Istraživanje će pokazati utječe li suradnja dionika na stvaranje društvenog sadržaja u lokalnoj zajednici te koliko je značajna inicijativa pojedinca za pokretanje suradnje.

Ključne riječi: Društvena odgovornost, osobna odgovornost, društveni kapital, lokalna zajednica, suradnja

ABSTRACT

The clash between those who have and those who do not have become bigger, ideological, financial, and material divisions in society are more and more present what infect on the exclusion in society. All that affects a person's self-confidence, a person's faith in a better society, good feeling, and life satisfaction. Citizens' trust in society, in the community, in institutions, in politics has been undermined.

For qualitative, sustainable, and smart development of a society in which there will be no social inequalities and where the individual will feel good, it is important to emphasize and achieve synergy of four sectors (public, private, educational (scientific) and civil sector). The interdependence and interconnectedness of these sectors, and the balance of their impact, can contribute to the quality of life in the local community.

This balance can be achieved through cooperation, and it is through cooperation that the social capital of a community can be strengthened, unused resources can be put into function, people can be connected, and trust can be strengthened. Great potential for good development of society exists already just through networking and linkage, and exactly networking and linkage depends on an individual. An individual who heads or is an employee of an institution, public administration, company, or member of the non-profit organization, is the person who has the opportunity to connect, initiate, realize, regardless of the area in which the person operates, to which belongs. Exactly in this the social responsibility of the individual is manifested. In proactivity, action, initiation, contact, connection.

This research will explore the impact of personal social responsibility on the level of cooperation in the local community, as one of the fundamental features of social capital. The first part of the research will consist of mapping stakeholders in the local community and mapping social content through the criteria of cooperation and partnership. The second part of the research will consist of surveying stakeholders on cooperation, initiating it, initiatives, support, feedback, identifying initiatives, etc. The research will show whether stakeholder cooperation affects the creation of social content in the local community and how important an individual initiative is to initiate cooperation.

Key words: Social responsibility, personal responsibility, social capital, local community, cooperation

GRAD RIJEKA CENTAR POVIJESNE, KULTURNE I PROMETNE RAZLIČITOSTI I POVEZANOSTI

CITY OF RIJEKA CENTER OF HISTORICAL, CULTURAL AND TRAFFIC DIVERSITY AND CONNECTIONS

Sanja Paić

Safety.guru INSTITUT, institute.safety.guru@gmail.com

dr. sc. Dražen Kaužljar

Safety.guru INSTITUT, drazen.kauzljar@gmail.com

SAŽETAK

S aspekta sigurnosti željezničkog prometa tehnička razina sigurnosti i osposobljenost željezničkih radnika na visokoj je razini. Analize izvanrednih događaja u željezničkom prometu pokazuju kako najveći broj ozbiljnih nesreća prouzroče druge osobe. To su osobe koje nisu izravno vezane uz željeznički promet poput željezničkih radnika ili putnika. Već desetima godina provode različite preventivne akcije prema drugim osobama kao što je akcija „Vlak je uvijek brži“. Povremeno se preventivne akcije željezničkih poduzeća vežu uz događaje izvan željezničkog sustava. Jedan od takvih je i promoviranje Rijeke kao Europske prijestolnice kulture. Europska prijestolnica kulture je titula koja se jednom godišnje dodjeljuje nekom od europskih gradova. Grad Rijeka je Europska prijestolnica kulture u 2020. godini. Titula je gradu Rijeci dodijeljena za program „Luka različitosti“. Grad Rijeka je centar povijesne, kulturne, ali i prometne različitosti i povezanosti. Prometna povezanost odnosi se na Luku Rijeku i Mediteranski koridor.

Taj jednogodišnji događaj bila je izvrsna prilika za podizanje razine sigurnosti i kulture u željezničkom prometu. Temeljem navedenog hipoteza rada je: urbanu, umjetničku intervenciju na željezničkim objektima u Rijeci temeljiti na suvremenim smjernicama društveno odgovornog poslovanja i održivog razvoja.

U prvom redu bilo je potrebno napraviti analizu stanja željezničkih objekata na kojima je moguće provoditi urbanu umjetničku intervenciju. To su željeznički mostovi, željezničko cestovni i pješački prijelazi, željezničke ograde, željeznička pruga i druge zgrade. Metodom promatranja i fotografiranja postojećeg stanja izrađena je podloga za sinteze stečenih informacija i znanja. Očekivani rezultat rada je utvrđivanje i provođenje preventivnih akcija na željezničkom području u Rijeci te smanjenje broja izvanrednih događaja.

Ključne riječi: Europska prijestolnica kulture, urbana intervencija, različitost, prometna dostupnost, sigurnost prometa, prometna kultura

ABSTRACT

From the aspect of railway safety, the technical level of safety and training of railway workers is at a high level. Analysis of railway irregular events show that the largest number of serious accidents are caused by other people. These are people who are not directly involved in rail transport such as railway workers or passengers. For decades now, railway companies have been carrying out preventive actions for public, such as the “Train is always faster” campaign. Occasionally, the preventive actions of railway undertakings are linked to events outside of the railway system. One of them is the promotion of Rijeka as the European Capital of Culture. The European Capital of Culture is a title awarded once a year to one of the European cities. The city of Rijeka is the European Capital of Culture in 2020. The title was awarded to the city of Rijeka for the “Port of Diversity” program. The city of Rijeka is a centre of historical, cultural, but also traffic diversity and connections. Transport connections refer to the Port of Rijeka and the Mediterranean Corridor.

This one-year event was an excellent opportunity to raise the level of safety and culture in railway transport. The works hypothesis is: urban, artistic intervention on railway facilities in Rijeka based on modern guidelines of socially responsible business and sustainable development.

First of all, it was necessary to make an analysis of the condition of rail objects on which it is possible to carry out urban artistic intervention. These are railway bridges, railway road and pedestrian crossings, railway fences, railway and other buildings. The basis for the synthesis of acquired information and knowledge was created by the method of observing and photographing the existing situation. The expected result of the work is the identification and implementation of preventive actions in the railway area in Rijeka and the reduction of the number of irregular events.

Key words: European Capital of Culture, urban intervention, diversity, transport accessibility, traffic safety, traffic culture

HRVATSKI OBVEZNICI NEFINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA NA PREKRETNICI - ŠTO ZNAMO O IZVJEŠTAVANJU I KOMUNIKACIJI KLIMATSKIH PROMJENA U HRVATSKOJ?

A TURNING POINT FOR CROATIAN COMPANIES OBLIGED TO DISCLOSE NON-FINANCIAL REPORTS: WHAT DO WE KNOW ABOUT CLIMATE CHANGE REPORTING AND COMMUNICATING IN CROATIA?

Andreja Pavlović

apavlovic@oikon.hr, ikon, Trg Senjskih uskoka 1 – 2, Zagreb

Katarina Miler

Oikon

SAŽETAK

Klimatske promjene postaju nezaobilazno pitanje poslovanja, a posebno u organizacijama obveznicima pripreme nefinancijskih izvještaja u EU. Dodatan impuls i poziv na djelovanje dao je Poseban izvještaj Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPPC) iz 2018. godine o važnosti ograničavanja globalnog zatopljenja do 1,5 °C. Europska komisija objavila je 2019. godine neobvezujuće Smjernice za izvještanje o informacijama povezanim s klimom koje je uskladila s preporukama Radne skupine za objavljivanje finansijskih informacija povezanih s klimatskim promjenama (TCFD). Iako su definirane kao neobvezujuće, Europska je komisija preporučila svim organizacijama, obveznicima Direktive o nefinancijskom izvještavanju, da ih koriste u pripremi izvještaja. Paralelno, Europska komisija je potaknula sveobuhvatne promjene u području održivog financiranja koje će kroz EU taksonomiju i reviziju Direktive o nefinancijskom izvještavanju imati direktni utjecaj na nefinancijsko izvještavanje poduzeća, a posebno vezano za njihove napore u segmentu ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama. Cilj je ovog rada pružiti ključne informacije o očekivanim promjenama u pripremi informacija povezanih s klimom, istražiti na koji način i u kojoj mjeri organizacije obveznice Direktive o nefinancijskom izvještavanju u Hrvatskoj pripremaju informacije povezane s klimom, u kojoj su mjeri upoznate s najavljenim promjenama, pripremaju li se za nove očekivane obveze te na koji način u okviru svojih komunikacija adresiraju važnost i utjecaj klimatskih promjena na svoje poslovanje.

Ključne riječi: klimatske promjene, Smjernice za pripremu informacija povezanim s klimom, EU taksonomija, revizija Direktive o nefinancijskom izvještavanju, izvještavanje o klimi

ABSTRACT

Climate change is gaining increasing attention by business sector, especially by EU companies required to disclose non-financial information in regular reports on the social and environmental impacts of their activities. Additional stimulus and call for action was given by International Panel on Climate Change (IPCC) in their Special Report in 2018 in which they emphasized the importance of limiting the global warming to 1.5 °C. In 2019, European Commission has published the Guidelines on reporting climate-related information that aligns with the recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). Although the guidelines are non-binding, the Commission has endorsed their implementation in business and reporting of all companies who comply to Non-financial reporting directive. Meanwhile, European Commission has begun the transformation of sustainable financing sector and, through the revision of Non-financial reporting directive and implementation of EU Taxonomy report, those changes will directly impact non-financial reporting of companies in relation to climate change mitigation and adaptation. The aim of this article is to provide the key information on expected changes in reporting the climate-related issues and to investigate the way and the extent in which Croatian companies, required to prepare non-financial disclosures, are reporting the climate change. Moreover, the aim is to research the level of company awareness in terms of upcoming non-financial reporting revisions and whether they are preparing to endorse new requirements, and to examine the way that companies address and communicate the importance and the impacts of climate change on their business.

Key words: climate change, Guidelines on reporting climate-related information, EU Taxonomy, revision of non-financial reporting directive, climate-related reporting

INA bikeZONA – ZDRAV I ODRŽIV NAČIN PUTOVANJA NA POSAO

INA bikeZONA – HEALTHY AND SUSTAINABLE COMMUTE TO WORK

Vedran Prpić

INA – Industrija nafte d.d., Avenija Većeslava Holjevca 10, 10020 Zagreb,
bikeZONA@ina.hr

Maruška Letica

SAŽETAK

Istražujući pozitivne trendove i najbolje prakse, INA je prepoznala globalno rastući trend vožnje bicikлом na posao kao jednu od mogućnosti pozitivnog utjecaja na zdravlje i okoliš. U sklopu platforme *beneFIT* putem koje INA od 2016. godine brine o cjelovitoj dobrobiti (engl. *wellbeing*) zaposlenika na radnom mjestu i u njihovo privatno vrijeme, implementiran je projekt *bikeZONA*. Stvorili smo internu biciklističku zajednicu i brend s ciljem dodatnog promicanja zdravih i održivih načina putovanja na posao, tj. mobilnosti zaposlenika. Osim ulaganja u novu biciklističku infrastrukturu razvili smo i komunikacijski kanal, posebnu intranetsku stranicu namijenjenu temama i pogodnostima vezanima uz bicikliranje. U sklopu projekta provodimo brojne promotivne aktivnosti i obilježavamo važne biciklističke događaje s ciljem postizanja pozitivnog učinka na zdravlje, okoliš i zajednicu u kojoj djelujemo. Kako bi rezultati projekta bili dugoročno održivi, imenovan je i koordinator za bicikliranje i mobilnost zadužen za planiranje i realizaciju povezanih aktivnosti. Tijekom implementacije projekta INA je ishodila međunarodni certifikat „Tvrta prijatelj bicikliranja“ projekta „Bike2Work“ koji je sufinanciran iz programa „Intelligent Energy Europe“ Europske unije. Certificiranje kompanije kao prijatelja bicikliranja bilo je izazovno s obzirom na širi kontekst i zahtjeve certifikata za uvođenjem sveobuhvatnih programa podrške promjeni ponašanja zaposlenika u šest kategorija. Zahvaljujući kros-funkcionalnom timu optimalna ulaganja (u smislu troškova) rezultirala su pozitivnim doprinosom uključenosti i pozitivnom doživljaju zaposlenika (engl. *employee experience*), ali i vrijednostima i aktivnostima kompanije u području zaštite zdravlja i održivog razvoja. U 2019. godini INA je postala jedina tvrtka u Republici Hrvatskoj s trima certificiranim lokacijama te, nastavno na povratne informacije zaposlenika i planirani budžet, nastavlja s projektom i certifikacijom dodatnih poslovnih lokacija.

Ključne riječi: dobrobit, zdravlje, održivost, mobilnost, bicikliranje

ABSTRACT

Researching positive trends and best practices, INA has recognized the globally growing trend of cycling to work as one possibility of making a positive impact on health and the environment. The *bikeZONA project* was implemented as part of the *beneFIT platform* through which INA has been supporting the holistic wellbeing of employees, both at work and in their private time since 2016. We have created an internal cycling community and brand with the aim of further promoting healthy and sustainable ways of traveling to work, i.e. employee mobility. In addition to investments in a new cycling infrastructure, we have developed a communication channel, separate intranet site dedicated to cycling-related topics and benefits. As part of the project, we carry out promotional activities and celebrate important cycling events with the aim of achieving a positive impact on health, environment and the community in which we operate. In order to secure long-term sustainability of project results, a coordinator for cycling and mobility has been appointed and tasked with planning and implementing related activities. During the implementation of the project, INA obtained the international certificate “Cycle-Friendly Employer” of the “Bike2Work” project co-financed from the European Union program “Intelligent Energy Europe”. The certification of the company was challenging, given the broader context and certification requirements for implementation of comprehensive programs supporting employee behavior change in six categories. Thanks to the cross-functional team, optimal investments in terms of costs have resulted in a positive impact on both employee engagement and overall positive employee experience. The company values and actions regarding health, safety and sustainable development have also been impacted in a positive manner. In 2019, INA became the only company in Croatia with three certified locations and, following employee feedback and planned budget, will continue with the project and certification of additional business locations.

Key words: wellbeing, health, sustainability, mobility, cycling

USPOSTAVA OTOČKOG DISTRIBUCIJSKOG LANCA KAO PREDUVJET ODRŽIVOG POLJOPRIVREDNOG RAZVOJA STAROGRADSKOG POLJA

ESTABLISHMENT OF THE ISLAND SUPPLY CHAIN AS A PREREQUISITE FOR AGRICULTURAL SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE STARI GRAD PLAIN

Mr. sc. Vinko Tarbušković

Javna ustanova Agencija za upravljanje Starogradskim poljem, Vukovarska cesta 2, 21460
Stari Grad stari.grad/plain@gmail.com

Prof. dr. sc. Želimir Dulčić

Ekonomski fakultet, Cvite Fiskovića 5, 21000 Split

Stefan Gelineo

Marina Sabića 10, 21460 Stari Grad

Milan Vranković

Vrankovića dvor 6, Dol, 21460 Stari Grad

SAŽETAK

Jedan od glavnih razloga niske poljoprivredne produktivnosti Starogradskog polja je mala, neorganizirana, raznovrsna i usitnjena poljoprivredna proizvodnja pretežno sezonskog karaktera koja sa proizvedenim količinama nije tržišno konkurentna. Oko 300 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koji kultiviraju na tom prostoru pretežno uzgajaju za vlastite potrebe dok se prodaja vrši individualnim potrošačima sa vrlo malim plasmanom prema ugostiteljskom i drugim sektorima. Cilj ovoga rada je objasniti uspostavu "otočkog poljoprivrednog distribucijskog lanca" novog inovativnog modela na principu kratkih opskrbnih lanaca sa "Agro Hub-om" kao otkupnim-distribucijskim centrom. Namjena otočkog poljoprivrednog distribucijskog lanca je: stvoriti adekvatnu klimu za povećanje proizvodnje voća, povrća i ostalih kultura, međusobno povezivanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, rad na zaštiti geografskog podrijetla proizvoda, brendiranje proizvoda kroz zajedničku tržišnu marku, organizirani plasman i postupno uvođenje "smart"

poljoprivrede. Metodologija rada se temelji na analizi provedene ankete među poljoprivrednim proizvođačima Starogradskog polja koji su iznosili glavne probleme u poslovanju kao i predložili značajne smjernice kako zaokružiti ciklus "od polja do stola". Smatramo da se uspostavom novog modela mogu pokrenuti pozitivni trendovi otočke poljoprivrede i očuvati to kulturološki bitno područje koje neprekidno 2400 godina ima poljoprivrednu proizvodnju te je stoga 2008. godine uvrštena na listi UNESCO svjetske baštine. To je ujedno i najbolji način da se ovo specifično otočno naslijeđe domaćim i stranim turistima predstavi dodirom, ukusom i vizualnom percepcijom polja.

Ključne riječi: otočki poljoprivredni-distribucijski lanac, Starogradsko polje, obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, geografsko podrijetlo, održivi razvoj.

ABSTRACT

One of the main reasons for the low agricultural productivity of Stari Grad Plain is the small, disorganized, diverse and fragmented agricultural production of a predominantly seasonal character, which is not market competitive with the produced quantities. About 300 family farms that grow in the area are mostly grown for their own needs, while sales are made to individual consumers with very little placement in the hospitality sector. The aim of this paper is to explain the establishment of the "island agricultural distribution chain" of a new innovative model based on the principle of short supply chains with Agro Hub as a purchase and distribution center. The purpose of the island's agricultural distribution chain is: to create an adequate climate to increase the production of fruits, vegetables and other crops, the interconnection of family farms, work to protect the geographical origin of products, branding products through a common brand, limited marketing and gradual introduction of "smart" agriculture. The methodology of the work is based on a survey conducted among agricultural producers of Stari Grad Plain, who presented the main problems in business as well as proposed significant guidelines on how to complete the cycle "from field to table". We believe that the establishment of a new model can start the positive trends of Hvar's agriculture and preserve this culturally important area that has 2400 years of agricultural production and which was recognized and included by UNESCO in 2008 as a world material heritage. This is also the best way to present this specific island heritage to domestic and foreign tourists through touch, taste and visual perception of the field.

Key words: Island Agri-supply chain, Stari Grad Plain, family farm, geographical origin, sustainable development.

DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE NA PRIMJERU ANALIZE TOKOVA OTPADA U BOLNICI

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY TRUE ANALYSIS OF WASTE FLOWS IN THE HOSPITAL

Sanja Kalambura

University of Applied Sciences of Velika Gorica, Zagrebačka 5, 10 410 Velika Gorica
sanja.kalambura@vvg.hr

Aleksandar Racz

Zdravstveno veleučilište, Mlinarska 38, 10 000 Zagreb

Lana Jagrić

Zdravstveno veleučilište, Mlinarska 38, 10 000 Zagreb

Nives Jovičić

University of Applied Sciences of Velika Gorica, Zagrebačka 5, 10 410 Velika Gorica

SAŽETAK

Razvijanje sustav cjelovitog gospodarenja otpadom u zdravstvenim ustanovama moguće je promatrati u kontekstu društveno odgovornog poslovanja posebice u vremenima u kojima s trenutno nalazimo. Ono omogućuje da se jasno definiraju tokovi nastanka otpada u zdravstvenim ustanovama, od prijevoza sve do konačne obrade otpada. No na žalost praksa pokazuje ne primjereni rukovanje, skladištenje, nepoštivanje propisa o ambalaži ili transportu. Cilj ovog rada bio je analizirati tokove otpada unutar KBC, procijeniti rizik u kontekstu ustaljenih praksi te povezati navedeno s društveno odgovornim poslovanjem. Kao instrument istraživanja korišten je polustrukturirani dubinski intervju. Intervju je proveden s rukovoditeljem službe u bolnici za zaštitu i održavanje okoliša. Razlog odabira sudionika intervjuja je visoka stručnost iz istraživanog područja, teme s kojima se u svom poslu najčešće susreće, a koje su usko vezane za klasifikaciju otpada u Kliničkom bolničkom centru (KBC), načinu zbrinjavanja proizvedenog otpada, vrste otpada koje nastaju u bolnicama, učestalost odvoza pojedinih vrsta otpada, odgovornost osoba u kuhinji i pojedinim odjelima te načini zbrinjavanja otpada, provedba edukacije zaposlenika, zadovoljstvo suradnje zaposlenika, načini smanjenja količine otpada i boljeg iskorištenja te općenito odgovornog poslovanja. Temeljem provedenog istraživanja definiran je nedostatak preventivnog djelovanja i edukacije dok je procjenom rizika utvrđeno da je rizik na radnom mjestu najveći za radnike u sekundarnom skladištu otpada i čišćenju. Procjena rizika je u kontekstu ovog istraživanja vrlo bitna jer se na taj način utvrđuje razina opasnosti,

štetnosti i napora u smislu nastanka ozljede na radu, profesionalne bolesti, bolesti u svezi s radom te poremećaja u procesu rada koji bi mogao izazvati štetne posljedice za sigurnost i zdravlje radnika. Kao takva osim za radnike, sigurnost je bitna i u kontekstu odgovornosti prema okolišu te poslovanju u cjelini. Na navedenom primjeru, a s posebnim naglaskom na današnju situaciju oko mjera uslijed COVID-19 pandemije nameće se važnost definiranja protokola i postupanja u zdravstvenim institucijama.

Ključne riječi: otpad, analiza tokova, procjena rizika, bolnice.

ABSTRACT

The development of integrated waste management system in health care institutions can be observed in the context of socially responsible business, especially in the times we are currently in. It makes it possible to clearly define the flows of waste generation in health care facilities, from transport to the final treatment. But, unfortunately the practice shows inappropriate handling, storage, non-compliance with regulations on packaging or transport. The aim of this paper was to analyze waste flows within the one hospital in Croatia, assess the risk in the context of established practices and link the above with socially responsible business. A semi-structured in-depth interview was used as a research instrument. The interview was conducted with the head of the service at the hospital for environmental protection and maintenance. The reason for selecting interview participants is high expertise in the research area, topics most often encountered in their work, which are closely related to the classification of waste in the Clinical Hospital Center , the method of waste disposal, types of waste generated in hospitals, frequency removal of certain types of waste, responsibility of persons in the kitchen and individual departments and methods of waste disposal, implementation of employee education, satisfaction of employee cooperation, ways to reduce the amount of waste and better utilization and generally responsible business. Based on the conducted research, the lack of preventive action and education was defined, while the risk assessment determined that the risk at the workplace is the highest for workers in the secondary waste storage and cleaning. Risk assessment is very important in the context of this research because it determines the level of danger, harm and effort in terms of injuries at work, occupational diseases, work-related diseases and disorders in the work process that could cause harmful consequences for safety and worker health. As such, in addition to workers, safety is also important in the context of environmental responsibility and business as a whole. The above example, with special emphasis on the current situation regarding measures due to the COVID-19 pandemic, imposes the importance of defining protocols and actions in health care institutions.

Key words: waste, flow analysis, risk assessment, hospitals.

